

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

Liber Qvintvs Libri Synopsis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

LIBER QUINTVS
LIBRI SYNOPSIS.

*Centum miracula ab Sancto Ignatio, adhuc
superstite; post in caelis Beato, edita.*

VPERSVNT mihi hoc Libro narranda miracula, delectu
præcipuo è multis deprompta, quibus Deo placitum indi-
care, quàm esset apud se gratiosa, & potens S. Ignatij in-
tercessio. Quanquam si foret ex suis miraculis vir tantus suo
pretio æstimandus, omnium instar esse posset, quod gestis
eius attentè perlectis magnus Dei seruus Ludou. Granatensis in hæc verba
expressit. [Quod enim miraculum maius quam lectum à Deo militem, illi-
teratum, passimque hominibus inuisum, ad fundandum Ordinem tanto-
rum feracem bonorum, ac tam breui, tam latè, ubique gentium diffu-
sum?] Quod idem videtur postea à Cardinali Vbaldino dictum cum apud
Gregorium XV. de S. Ignatio ageret in album sanctorum cooprando.
*Quotquot sunt ubique terrarum Societatis Iesu, in hanc sanctam, & Catholi-
cam religionem egregia merita, tot profecto habemus B. Ignatij Loyola mi-
racula, tot argumenta sanctitatis.* Sed præter hæc, paucis iusto examine li-
brari solita, multa sunt alia quibus Ignatij, sanctitas gloriosam famam
quam promerebatur illustravit. Etsi enim viuens Deo supplicasset, ne sui
gratia miracula ederentur quæ sibi facerent sancti nomen; etsi Ribadeneira,
primis de illo scriptis tradidisset, occultis à Deo virtutum opibus, quam exte-
riori mirabilitate factum esse locupletiolem: at compertum habetur, agno-
uitque id tandem Ribadeneira, Ignatium dum in viuus esset miracula patrasse
nec pauca, neque vulgaria. Quale est, excitatus in vitam mortuus; aridum bra-
chium fœminæ restitutum, homini manus quam ignis perdidit; tabida sani-
tas, cuius planè nulla spes iam erat; arreptitius à dæmone liberatus; à comi-
tiali morbo epilepticus; ab torminibus stomachi alius; à Febri pestifera,
& lethali complures. Romæ tempore eodem & Colonia conspicit, specta-
ri vultu circum radiante tum alias, tum Romæ Alexandro Petronio me-
dico suo, & amicissimo, quem officij gratiâ ægotantem visens Ignatius
diuina illa specie valetudini reddidit; videri non raro quatuor, & quinque
cubitis ab terra sublimem; exili voce, ac debili loquentem, audiri tam

*Miracula &
vaticinia
Ignatij inter
homines
agenti.*

D D d procul

procul quàm posset vox stentoris perferri; introspicere arcana pectoris; metus eximere, & tentationes, spectraque dæmonum dissipare (quod Ribadeneiræ, Pontano, Manarco, Balduino ab Angelo, & aliis præstitit) nosse absentia longèque diffita; vt fugam vnus ex nouem sociis, obitum amicorum trium, Hozij, Codurij, Agnetis Pasqualiæ; vaticinari quæ essent futura; Petro Quadrio, & Michaëli Rodesio quid essent facturi pro Societate, multis inde annis fundanda; Ioanni Pasqualio, Michaëli Zarroiu-ræ iurisperito, Martino Helartio, & Francisco Dalmauo, vitæ cursum quem essent habituri minutim describere; Rodericio, Ribadeneiræ, Baroclo, & Ferrio, sanitatem, à medicis licet depositam spondere; Francisco Borgia ingressum in Societatem, eidem, & Lainio successuros sibi in Præpositi munere; sua Romano, Germanico, Neapolitano, & Toletano Collegiis incrementa, & progressus; Societati labores sub vno Pontifice vorandos; Toleti mutationem Archiepiscopi, vehementer à nobis auersi, in alium, alterum tantum beneuolum, quæ prædictiones numero quatuor & viginti notatæ sunt. Porro hæc mira, ex parte serius quàm quis forte optasset in publicum missa, non debent aut veteres qui ea tenuerunt negligentia suspectos facere, aut credulitatis nimia scriptores novos qui ea retulerunt, nec enim prius proferri sat tuto poterant, quam iuratis, & publicis auctoritatibus constarent, ex quibus illi delatum est nomen, & honos Beati. Ab obitu autem viri sancti, tot eo in preces, & opem vocato Deus miracula exhibuit, vt vel ea tantum quæ iuridicis probationibus asserita sunt ad centenarium numerum pertingant. Quæ vero hic pono, præter pauca olim in typos data, deprompsi ex Pontificio diplomate, relationibus Rom. Rotæ cognitorum, actisque legitimis, ad sanctorum cultum ei tribuendum confectis; ex singularibus denique variorum locorum tabulis in probationem eorum iuridicè scriptis: in quibus placuit varietatem potius placitum spectare, quam rerum, locorum, aut temporum Ordinem.

I.
Bemipa prope Alben-gam, viso mirabili, & ope Ignatij aquis erepta.

Iuerat Maria Nateria, anno 1618. die altero Pentecostes Loano Arasium veneratura B. Virginē à Carmelo: distant ab se ij pagi duodecimo milliari, & Genuensium fluuio imminent, redeuntis iter, tempestas imbrium noctem vnā & diem perpetua occlusit; resumit illud die Mercurij, littus maris legendo, quod terra interior altiori luto tunc esset inuia: præcedebat matrem quæ vnā venerat, passibus fere quinque, & viginti, cum nihil minus aduertens in alueum subit torrentis Antognani, tunc magno impetu in mare præcipitis: vociferatur à tergo mater discrimen conspicata, sed momentis vocem maris strepitus exinguit; infelix filia fluento rapido intercepta, gressum ad matrem referte nisi est, sed supplantatā mox aquæ impetu fugā deiicitur, & in mare abripitur: hic morituram in oculis filiam, & frustra contuens, & gemens mater, B. Virginem à Carmelo inuocat, quod facit etiam filia cum fundo iam tertium emersa aquis supernatasset mortem vicinam operiens. Erat hæc Virgo, Deiparæ cultui mirificè addicta, tantum scire optasset sua obsequia Deiparæ grata accidere, ita vt pridie confessario

confessario dicere ausa sit, incitati magis affectus impetu quam arrogancia non videri sibi ab Dei matre tantoperè diligi, & foueri, quantum ipsa suis apud illam obsequiis esset promerita, in quo quàm longè à vero abesset, Deipara in præsens ostendit. Vix poposcerat ab ea auxilium, cum cœpit aquis innatare vultu in cœlum verso, distentis brachiis, pedibus ita iunctis, vt si forent arctè colligati, eoque situ, nulla vi, sed vltro quicquid hauserat maris reuomuit. Pergebat interea Deiparam vrgens, & quòd altius in mare, videret se rapi, & quòd morderent tunc animum quæ de suis in eam meritis dixisse meminerat, rata se pœnam eorum luere: vocabat & alios in opem beatos quotquot in mentem succurrissent, inter quos sensit magna se S. Ignatij fiducia erigi, quòd fratres duos haberet in Societate, & ante sex dies per somnum vidisset à B. Virgine de Carmelo, & ab S. Ignatio, se in mare prolapsam, ad terram subduci, quod quanquam illi tunc non aliud visum quàm imago somni; sed impressit versus Ignatium mentem pia confidentia imbutam. Quare hanc illi nunc precationem concepit, O beate Ignati! serua me, scis enim me fratres in tuo Ordine habere duos; dixerat, eratque intra mare mille passus proiecta, cum repente illi ex mente, & oculis, mare, terra, mundus, adeoque præsens periculum vanuit, totàmque hanc sibi, visi pulcherrimi species abstulit. Videbatur sibi candidissima nube cingi vsque ab cœlo circumfusa, & lucem complexa longè gratissimam, qualis est, aiebat, solis proximè orituri, quàm benignè ferebat oculus etsi multo vehementiorem: theatrum exhibebat ea nubes, stantibus Angelis confertum, eleganti forma, splendore tam acuto, vt conuierent ad eum oculi. In his duo hinc inde, quorum alter vestem fusci castanei, alter maximè candidam tenebat, agnouitque in iis Carmelitarum habitum, quem multos iam annos ex voto gestauerat. Sub hæc videndi vim sibi addi pensavit, vt qua erat lux maior, & densior, in nubis excelssissima eam intenderet; illic sed longis semotam spatiis conspicatur matronam, forma mirabili, cuius è sinu lucis tam viuide manabat flumen, vt ab aspectu oculos arceret. Orat ergo S. Ignatium eos corroboret, ad contuendam spectaculi tantæ præstantiam; cum ecce tibi de repente in editiori supraque Angelos comparet Ignarius, apertis brachiis, ardenti vultu, conspectu hilari, eamque paulisper silendo contuitus, delabitur propius, sic vt commodè posset oris lineamenta discernere. Hic autem Deipara, porrecta manu, monstrare illi Ignatium digito, velut indicans esse quem inuocauerat, & iubens se illi commendare. At ipsa nouo dolore ista, vocemque attollens. Ignosce ò Beate Ignati! nunc enim memini, sanctitatem tuam laudantibus obstisse sæpe incredulam, & exprobrasse fratri meo Antonio ingressum Ordinis, cuius Fundator, Sancti nomen ab Ecclesia non obtinisset. Agnosce igitur, infert Deipara sanctum esse, & ex iis quos subsidio aduocasti; vnum aduenisse, teque illius gratia seruandam. Quam quidem salutem animæ, puella interpretabatur, aliud quodlibet periculum oblita, & pro illa Ignatium instanter precaba-

tur; qui tamen si fileret perpetuo, sed aspectus, & oris explicata serenitas, & arrisus quidam, mirifice illam solabatur. Horas quatuor iam totas extra se positam hæc detinebant spectacula, quæ, ut se recepit, breuem se morulam putasse asseruit. Mater interea, filia mortem in momenta expectans, circumcutabat eiulans, & implorans misericordem alicuius manum, quæ opitularetur pereunti. Promisit operam peritissimus è vicinia natator, & suam Deiparæ salutem commendans, mari, sed magno cum labore nam intumuerat, nec minori alea, se dedit, natandoque perelatus, puellam brachio prehendit; cui tunc viso penitus dilabente, rediit maris, & periculi conspectus idem, & horror qui ante fuerat, auctusque accessu natatoris, quem esse dæmonem, vel inde certius coniecit, quod ab eo tenta, cum eo mox sub aquas depressa est; sed ab eo amissa, situm illicò eundem recepit, clamans, & Deo, parenti Virgini, S. Ignatio supplicans, ut se à potestate dæmonis eriperet. Natator expertus quid posset, & videns contra usum naturæ aquis superferri, inuento felici, quasi tabula foret cœpit eam ad litus impellere, & eiecit denique in terram tam facili, & tam celeri natatu, ut non ambigeret miraculo factum. Multos inde à principio accieverat matris miseræ clamor, & lacrymæ; vel opem laturos, vel tristem spectaturos casum, inter quos Petrus Maria Torreus Abenganus, magnam viderat lucem puellæ imminere, & intermicare ex ea stellulas, siue ut apparebat splendor vniones, esseque id à Deo coniectans qui saluam vellet quam pridem alioqui, torrens, & mare, forbuisset; gemino inde miliari per certum hominem, aduocarat quem dixi natatorem Thomam Marenum nomine. A quo in terram exposita, genua statim flexit, rogauitque adstantes ad agendas secum Deiparæ, & S. Ignatio vitæ sibi seruata gratias: fuit ex ea qui quæreret, ecquæ lux fuisset quæ procul ex littore impendere illi cernebatur, & num aliquod visum interim spectasset: at illa penitus omnia tacuit, vestibusque ut potuit mutatis, ad S. Francisci de Paula perducitur, ubi mater pro illa Deum precabatur, ad matrem prima vox eius fuit, quod ante sextum diem in somnis viderat exitum habuisse; intelligi volens à B. Virgine de Carmelo, & S. Ignatio se mari eductam. Peruagata vero tam euidentis miraculi nouitate, Patres Carmelitæ Lonneses, de illa iuridicè interrogandam iudicarunt, quibus facta est quidem liberatores suos fuisse B. Virginem de Carmelo, & S. Ignatium; speciem tamen quam viderat omnino siluit, seu religione scrupulosiori non ausa quam viderat dicere Dei matrem; seu metu quodam inanis gloriolæ: quanquam viris aliquot religiosis eam aperuit, sed secretè fide ab iis sanctè prius petita, & accepta. Verum non diu post nocte quadam oranti suisque liberatoribus Mariæ, & Ignatio gratias agenti, en adest iterum, Dei Mater, eadem qua nuper specie; nisi quod ad spectu se uero, & digito minax. Quibus inhorruit afflictissima, & longo fletu ac precibus institit ex ea cognoscere, ecquam suam ob culpam, eius minas, & iram esset commerita. Cumque illa repente se subducens, visendam de cætero non præberet, conuersis ad

Christum.

Christum precibus, idem trium horarum spatio ex eo contendit exorare, dum mœrore, & labore fracta faciem in manus inclinavit, & tantisper inter-quietura. Hic vero incredibili gaudio impleri, & vocem audire ter sibi hæc iussa repetentem. Narra ingenuæ filia quæcumque de matre mea tibi monstrata sunt; qua voce respirans, & minarum quas extimuerat edocta causam, simul eam fuisse Dei matrem quam viderat, imperata perfecit, & autoritate legitima, quod pro testimonio dixerat, estque hic à nobis recensitum firmari voluit; superadditis tamen quæ mater, nator, & rei spectatores iurati addidere.

Conciones habebat Arbosij in Comitatu Burgundiæ propè Dolam ex Ordine religiosissimo vir quidam. Hic à Doctore Gillabodo virtute ac literis noto, vocatus ad prandium, indignè accepit efferri ab eo Ignatij merita, & sanctimoniam, aususque infelix in sanctos ludere, Iesuitarum, inquit, Fundatoris eò summa pertingit potestas, vt sanet dolorem dentium non plus ultra. Quæ vox ab homine tam spectatæ professionis, & habitus, liuore sacrilego expressa, offendit grauitè conuiuas, & mœsto silentio excepta est, erat enim S. Ignatio addictissima illa domus. Accidit ea res die lunæ, mediæ quadragesimæ proximo, quam vt concionibus expleret qui cœperat, vindictam sceleris, Deus in gratiam populi distulit. Sed altero à Pasca die, ab eodem denuo inuitatus, temeritatis impiæ pœnam luit. Manu pateram tenens, vt biberet, improviso inhorrescit, vociferatur sibi dentes dissilire, & os prorsus ocludi, planèque post hæc confixis veluti maxillis, verbum nullum misit, sed mugitu, & fremitu desperabundi more adstantes exterruit; sub hæc enim miserè abripi, furere, conuelli, exagitari tam valida rabie, vix vt quinque, aut sex hominum manibus teneretur. Adhibentur, sed frustra medici, nam inductus à Deo morbus, at expugnabilis hominibus non erat. Inter hos angores triduum superstes, eloquenter populo reuerentiam beatis debitam suo supplicio suasit; ac finem denique viuendi fecit, nec pœnitudinis, aut alterius cuiusuis bonæ mentis indicium verbo vlllo dedit.

Ante hunc anno 1610. luerat idem scelus in Hispania, laicus alterius Ordinis. Hic prope Cordubam, cum in Societatis adiutorem incidisset, fœdis modis aggressus est, illum, Societatem, maximèque S. Ignatium ludere, haud pridem beatis adscriptum. Conuitorum, & farcalmi satur, vestes exuit, seque nudus in riuum moletrinx mittit. At ecce dum natat, in quo erat expeditissimus, videt iterum adiutorem nostrum, & O! inquit, tenerem hic Patrem vestrum Ignatium: ego illum potarem tam liberaliter, vt in posterum sitiret nunquam. Fuit hic eius & verborum, & vitæ horrendus finis: subito enim velut plumbeus in ima deprimitur, & aquis præfocatur.

Mutinenses quatuor nobiles, Ludouica Fontana; Francisca, & Anna Brancolinæ, ipsius ex matre Sorores; & Liuia, Alberti Fontanæ filia comperæ sunt ab dæmone possideri anno 1598. Harum Ludouica Paulo Gui-

II.

*Miraculo-
rum S. Ignatij
derisor, morte id luit
Arbosij in
comitatu
Burgundiæ.*

III.

*Simile præce-
denti prope
Cordubam.*

IV.

*Arreptitia
quatuor mu-
tina liberan-
tur.*

doneo nupserat, Anna eatenus nemini. Francisca, & Liuia inter Vrsulinas, erant Virgines coronatae. Tam Christianae domus virtuti egregiae, magnisque in publicum exemplis, inuidisse se daemones fassi sunt, ac tentasse num posset ex iis aliquid extorqueri, quod earum professionem dedeceret. At Deus munito illarum pudore, vexanda daemone eo consilio corpora permisit, ut tolerantiam decoraret, celebraretque S. Ignatii nomen, potenti earum liberatione. Vexationis praeludia fuere, pertinaces morbi & ignoti, qui medicorum consultationes, & sumptus ingentes in cassum exhausserunt; de morbo in morbum iactabantur, plane oppositum, nec villo sui prauius prognostico, nec vllam praeteriti vestigium retinente: hodie sanae, & alacres; cras in extremis, & pene mortuae: inde vigore repentino, quasi e tumulo rediuiuae, statimque recidiuae, nouis semper, & inusitatis accessionibus urgebantur. Quae illineretur consecratum oleum vel aqua, illinc euanescebat malum; sed mutata cum loco natura alibi nascebatur. Ad has corporis tam duras, & tristes molestias accedebant in animo incentiua turpitudinum, & acres stimuli, quibus honestissimae feminae quoslibet corporis cruciatus ferebant tolerabilius; cum autem intactae ab omni labecula caelitus seruarentur; quod vnum poterant daemones, earum linguas in verba lasciuia, & turpia fingebant. Orare, quod olim tam gratum & procliuue, tunc supplicium erat. Multo grauius sacro interesset. Id cum inciperet animo linquebantur, erantque alio deportandae, ut resumerent spiritum, obmutescabant apud confessarium, & exertu linguarum deformi eidem illudebant. Sed quod erat maxime timendum, tanta sui necandi rabie furebant, ut se interdum clam solae segregarent in penetralia domus conclauia, illic parieti caput alliderent, terram toto corporis pondere ferirent, atque in se tamdiu sauirent ictibus, dum eorum strepitu acciti familiares succurrissent. Ac Ludouicam semel repentina insania in summas aedes abripuit ut se praecipitio perderet; quod suspicatus maritus, eamque consecutus, tempori adfuit. Sed qui eam in exitium agebat hostis, solo tunc tanta vi allisit, ut pro mortua iaceret. His malis, quae possunt feminas praesertim Virgines, quales in his tres erant, variis ex causis inuadere, curari tamen consuetis Ecclesiae remediis placuit. Aduocatur Benedictus Merla ex S. Dominici Ordine, & Hieronymus Fontanus e Societate. Ille in depellendis maleficiis versatus; hic trium sororum germanus, patruus iunioris. Nihil omittunt, ut possint argumento aliquo minime dubio, de possessione maligni spiritus affirmare. Verum, ut erant aliquando exorcismis de more occupati, Hieronymus Bondinarius e Societate, confitentes audire solitus, ingreditur, & clam nulla earum aduertente, imaginem S. Ignatii parieti affigit. Hic vero denique maligni spiritus coacti prodire: furere, exagitare miseris diris modis, & quaerere ex Bondinatio cur eius iconem illuc intulisset quem solum extimescerent, in eum deinde probrosa conuitia iactare, post ad resistendum inuicem proritate, quod nefas esset vni claudo, depili, semicaco cedere innumerabiles, ita Ignatii crus laesum, exesos lacrymis oculos,

oculos, & caluitiem notabant: cessit tamen sua cum turma ex ducibus vnus, nec valens vel primum imaginis conspectum sustinere, stationem inquam deseruit, puella semianimi concidente, quæ breui restituta, confirmatam se ab Ignatio præsentem, & aspectabili, narravit, & iussam sperare integram liberationem. Educti semel è latebris spiritus tortuosi, euidentius deinceps se prodere; latinè, arabicè, quod feminæ nunquam didicerant, & linguis aliis expedite loqui; referre quæ procul gerebantur velut præsentia; ventura diuinare, immotis genibus de genibus progredi, loca designare quibus reliquiæ conderentur quas nec inferri viderant, nec efferi. Tantæ igitur tanque iam manifestæ calamitati, par remedium quaritur, ad B. Virginem Rhegium perducuntur; ad S. Agatham Sorbarum; ad S. Geminiani sepulchrum, loca dæmonum expulsionibus nobilitata, ex quibus, Deo ita visum, absque leuamine rediere. Quod ergo vno Ignatij nomine viderentur rebelles spiritus vehementissimè percelli; maluissetque vna eorum turma profugere quam ad eius conspectum imaginis durare, persuasæ sunt fiduciam omnem ex Ignatij ope suspendere, seque illius intercessionem prorsus committere; quare voto spondent. Si liberarentur anniuersarium S. Ignatij diem festo cultu, vigiliam celebraturos ieiunio. Pietatis huius fiduciam auxere sancti reliquiæ Roma recens allatæ, importatæque in earum domum, tanto tumultu, mugitu, ululatu, tanta dæmonum in eos execratione qui eas misissent, atque attulissent, vt faterentur tandem illuc cum venisse, à quo essent inde profligandi. Hoc autem verè futurum fuisse dies idem ostendit; vnus enim ex primis ducibus, audacior cæteris, & insolentior, cum miras egisset tragedias, negans Ignatium & eius similes se pili facere, seque illius causa moturam pedem; repente vñ mihi inquit, vñ misero! falsò ista iactaui, vibrant ossa illa flammam, qua vrer, & crucior, ferendo non sum, S. Ignatius me pellit: quod tertio cum repetisset; subiunxit, breui alia eiusdem spectatum iri miracula, compellendosque ipsos dæmones ad vrgendum clamoribus coram Pontifice, vt adlegeretur inter sanctos. Quibus dictis abscessit. Secutus hunc è primoribus alius, post multa fœdè, ac impiè aduersus Ignatium iactata, & probri damnatam fugientium comitum vilem ignauiam, iurabat se non abiturum at hic etiam hæc dicens abire cogitur, sed flexis ad spinam è Christi corona, quæ ibidem venerationi prostabat genibus. Hæc me, inquit, hæc spina, non Ignatius fugat, hoc ego contestor, nihil hic Ignatio defero, quæ dum verbosius ostentaret, manebat nihilominus, dum stridore ingenti flexis, vt erat genibus, ad S. Ignatij effigiem adrepens, coramque prostratus. Fateor coactus fateor, Ignatij, ait, me fugant merita, post quæ dicta se proripit, alique complures, contestati se histrionicè hic vnus, ille sancti alterius gratia exire; demum coram S. Ignatij icone terram lambere adacti, asserabant se ab Ignatio ad inferos retrudi. Fuit in iis qui suam Luciferi imbecillitatem, & inertiam exprobraret, quod non valuisset possessionem tueri, quam eius fiducia iniuissent. Sic suis paulatim cum manipulis exhibant

exibant prima quæque dæmonum capita. Verum haud paulo plus valuit ad eos euertendos, & eiiciendos, præsertim qui magno numero, nidulabantur in lingua vnus, vita S. Ignatij, feminis tradita ad legendum: vt enim coepta est ab vna legi, tunc primum spiritus linguæ latebras iam exosus abiturum se potius affirmavit, quam vt librum scelestum perlegeret. Fugitque reipsa cum aliis, aduersus Deum exoptulantibus quod sibi gloriam abstulisset quam claudo presbytero dabat. Ita variis tandem successibus quos foret longius scribere, ab infestatione maligni hostis erepta, primum Francisca, tum Anna, inde Ludouica, Postremo Liuia, redditæ sunt pristinae sanitati, quieti, piisque studiis, cum magno etiam fœnore liberalitatis obseruatam constanter Deo fidem inter tam duros, tamque ancipites insultus: maximè vero Ludouica, precandi donum singulare adepta, & familiaritatis cum Deo summa, auelli ab eo nec inente poterat, nec de aliis sermones miscere. Asperitati autem sic erat dedita, vt esset ab confessario inhibenda ne ultra quam vires sinerent seipsam afflicterent. Hoc vitæ genere quinquennium explebat, cum pridie S. Ignatij obiit, ac (si qua dæmoni aliquando fides) ab S. Ignatio in sedes beatorum tanquam filia inducta est. Certo quidem Dariae filia, mane die quodam spectabilis adstitit, candida in veste, ac soli similis, eamque adhortata ad professionem perfectæ virtutis quam sibi legisset strenuè defendendam, ad hoc eam prolixè rebus admirandis de beatorum gaudio narratis animauit. Anni fluxerant duo ex quo erant ab dæmonibus immunes, cum denuo Liuia repente ab iis abrepta est. Primum sui fecere indicium insanis vocibus, ne tunc quidem sibi per Ignatium licere in pace agere, primos sibi contemptus, & ludibria integrati; ad hæc vultum puellæ, & capillitium lacerant, & linguis variis desperabundè multa deblaterant, sed hæc domi dumtaxat, velle siquidem aiebat S. Ignatium, vt sacrorum vsu, & diuinorum auditu placidè in templo frueretur. Imò, & domi præfens subsidium aderat, cognata prope adhuc infans, quæ aduersus furentem ducto crucis signo, quietem Ignatij nomine imperabat, statimque obtinebat, veste quin etiam prehensam circumducebat quo lubitum foret; quod ridens ex dæmonibus alter, elephantem iocabatur à formica trahi. At negate superbus se infanti parere, sed eius custodi genio, quem destinaret ad hoc Ignatius, & qui abigebantur exorcismis, vociferabanturi magno Ignatij custode Archangelo se fugara. Puella vero sibi crebro adstare virum sanctum vidit, specie graui, & maiestatem præferente, qui flagello terreret dæmones, cuius iustitiam ictibus impares abibant. Atque hoc modo hæc item conualuit.

V.
Cretensis
pueri vulnus
repente sanatum.

Hieronymus patre Onophrio Estraschio Gandiæ natus, latum vulnus supra cilium ad tempus alterum accepit, vulnere accessit totius oris tumor, & febris vehemens. Suspiciatus chirurgus ex puris copia quam exsiccare non poterat, latere aliquid in capite, consensione, vt sæpe fit, vulneris eiusdem læsio, cogitabat de terebranda caluaria vt fistulosum saniei fluxum, illo

illo exitu purgaret, quod cum esset audax, & lubricum, adhiberi secum peritissimum chirurgum voluit. Adfuit, puerum inspiciunt, vulnus nudant, ut vndique explorent; vixque cicatrix leuissima comparet, sanati vulneris exile vestigium. Stupet chirurgus vulneris conscius; patat socius se delusum. Mater admodum læta, & alacris, doctioris Podalirij opus ait, sanatum ab S. Ignatio puerum; nam se audita ossis terebratione exterritam, ad eum confugisse, votum pro puero nuncupasse, altare illius nouem diebus adeundi ad agendas si eam concedere dignaretur sanationis obtentæ gratias.

Iacobum Mongiardinum Chiensem, quinque & viginti annorum iuuenem vehemens Febris lecto affixerat. Sed suppressa iam quinque diebus vrina ad extrema deduxit, cum ne violentis quidem remedijs, mali pertinacia laxaretur; cum ergo tumore, delirij, aliisque lethalibus indicijs terret medicos, chirurgus denique traditur ad aperiendas ferro vrinæ vias; at nec chirurgus suscipitur, nisi pro mortuo, & sanationis desperatæ, in qua fas esset artem experiri. Explicata iam erant ferramenta, & fasciæ, torusque carnificinæ apparatus, cum adest officij gratia, ægroto amicus è Societate Sacerdos, qui animæ primum iniectâ curâ, inde pro corpõris salute horratur, ut S. Ignatium inuocet, patet æger quam potest piissimè, hinc Pater beati eiusdem imaginem pectori admouet, atque hic illic obstructa natura tam subito discuti, ut præfestina lectum omnem, & cubiculum inundaret; ac paulo post non ab eo tantum, sed alio quouis morbo sanus confurgeret.

Magdalenam Talaueram oppilatio triennis in hydropem egerat, & tumor ex curibus tam graui pondere sensim viscera occuparat, ut gressum mouere vix posset, & insanabilem censerent medici. Ergo spebus humanis destituta, melioribus cepit confidere, eas omnes in S. Ignatij intercessione posuit qui eo anno, huius sæculi primo, Gandiæ ubi ea morabatur, magnis erat nobilitatus miraculis. Voto se obstringit quotidiana dum viueret orationis Dominicæ, & salutationis Mariæ recitatione S. Ignatium venerari, tum Sancti eiusdem imaginem pectori applicat, eoque mox salubri contactu se voti compotem perentit, detumescere enim aluus, paulatim humores transpirare, & euanescere, minus triduo iis exonerata, æquè sana, & habilis, ut ante morbum fuerat euasit.

Iacobus Tirijs, Patria Scotus, donis ab natura non vulgaribus cumulat ad Societatem venerat adolescens. Probatum de more in tirocinio, transcriptus est in Collegium Romanum literis operam daturus: illic dulci captum scientiæ poculo, pietatis colendæ deseruit sapor: tempus diuinis sacrum, examinandæ conscientiæ, lectioni sanctæ, locupletando ingenio totum dabat, quanto in dies scientia ditior, tanto pietatis egentior; neque illum prius sensus tetigit vllus contractæ ex eo imbecillitatis, quam eum vrgeret necessitas ad exerendas vires virtutis arduæ quibus pridem minui ceperat. Nam extra sæculum agenti, & irritamenta vitiorum, mediocris

VI.

*Secundus ob
suppressum
vrinam re-
pente sanatur.*

VII.

*Oppilatio
triennis in
hydroem ef-
fusa repente
sanatur.*

VIII.

*Post mortem
ex socijs vi-
sendam se
probat.*

probitas intactum conseruat thesaurum diuinæ caritatis, quamdiu nulla impugnationis obstinata impressio, quietum animum quatiet. At si valida pertinaxque institerit, sentiet plane tunc alio robore opus esse ad sustinendum hostem, & vincendum, quam quo se placida statio facile tuebatur. Quod iuuenis de quo hic sermo est, nimis sero aduertit. Lactabat illum dolosa pace cacodæmon, vigorem virtutis, & animi vltro per se in libris stolidè absumentem; viribus accisum, & prope attritum conspicatus, nec repugnando fati parem, tormentum admouet misero tentationis vehementissimæ, pœnæque adigit ad deditiōnem. Quòd tamen esset adolescens mentis valde bonæ, diuinam manum in auxilium poscebat, atque vt poterat, sustentabat sese; hic eius misertus Ignatius, qui decennio ante obierat, cogitationibus suis malè colluctanti, & tantum non victo, spectabilem se sistit, feruente paterna obiicit quod postposuisset virtutis studium literis; haudquaquam enim eo consilio ex mundi nugis in Societatem euocatum, claudensque hoc epiphonemate reprehensionem, plus, inquit, virtutis, literarum minus ambiendum, moxque ex oculis recessit. Quibus iuuenis ab sæua qua distrahebatur animi tempestate liber (nec enim tantum correcturus, errantem aduenerat) ex eo tempore, diuinis addictissimus perstitit, eoque virtutis pergit, vt Germaniæ Assistens fieret, quo simul & munere, & vita defunctus est Martij 21. anno 1597. Sed triduo ante, Antonio Menageo cui postremum ad mortem se comparans confessus est, hoc vti narraui aperuit.

IX.

*Roma viuens
adhuc, colonia
se sistit
uisuodum.*

Emendando alumno, hanc sui copiam fecit, mortuus pridem pater, alium viuens, & Romæ consistens, eodem tempore ad spectu suo consolatus est Colonia commorantem. Leonardum Kesselium Societatis operarium insignem, & primariæ virtutis, videndi Ignatij incredibile desiderium tenebat, quod de illius sanctitate sapius audiret quæ omnem vincerent admirationem. Scribit ad eum enixè flagitans, sibi vt Romam Colonia liceret excurrere, vt eius conspectu frueretur. Erat id iter longissimum, Leonardus affecta ætate, & valetudine, sed Colonia imprimis necessarius, ob eum quem illic edebat in animis fructum sanè ingentem, propter quem nullis laboribus parcebat. Optabat tamen Ignatius eius desiderio obsequi, & credibile est quod ei respondit à Deo accepisse; rescripsit enim, non esse quod tantum itineris videndi sui causa susciperet, nec de futuram Deo opportunitatem qua se inuicem Colonia viderent. Hæsit responso Leonardus, diuinare non valens qui posset tandem id fieri, donec aliquando iam nihil minus expectans, aut cogitans, videt sibi obuiam venire Ignatium, coramque consistere, vt qui ad hoc adesset, quo ab eo commodè spectaretur: cernendum se illi per otium præbuit, vicissim illum interea, ore spectans, tam læto, atque propitio, vt se deinde oculis subducens inexplicabili gaudio cumularit.

X.

Lima in Pe-

Aluarus de Molina ex S. Dominici Ordine Definitor, regendis cœnobiis, aliisque honorificè perfunctus, doctrina, & virtute notissimus, Limæ

ex paralyſi iacebat. Anni fluxerant octo, membra officiis ita penitus inter-
 cluſa, vt pedem nec poſſet figere, nec manum mouere, nec articulare lin-
 gua voces quæ perciperentur. Cadaueris inſtar è lecto, collocabatur in ſe-
 dili, vbi totos dies inmotus tranſigebat: tam obſtinato morbo & cruciabi-
 li, iam omnis ceſſerat Medicina, fruſtrâque ſe vel in remedium, vel in le-
 uamentum exhauſerat: reſtabat vnum ſpe omni deiecto, patientiæ ſola-
 tium, & lectitatio piorum, ad quam etiam adeſſe oportebat qui folia ver-
 teret. Voluebat octennium is labor, cum Iacobus de Oheda eiufdem Ordini,
 Theologiæ profeſſor; Societatis, & Ignatij mirè amans, vitam huius
 ægroto tradidit ab Ribadeneira compendio ſcriptam, quæ volumine altero
 de ſanctis haberetur, rogauitque eam vt legeret. Fecit vtrò quod ſuadebatur,
 admodum ſtudioſè, illâque animi conſolationem, ac robur, inde illicò
 ſenſit, quæ ſemper creſceret legendo. Acceſſit iniecta menti fiducia viri
 ſancti apud Deum potentis, ſed ad eò fixa, vt cum eò veniſſet, vbi de mi-
 raculis Ignatij Ribadeneira narrat, quod lingua non poterat, accenſo ad
 Deum animo, ſcis, inquit, Deus, quæ hoc libro de Ignatio dicuntur ſeruo
 tuo admirabilia, pro indubitatis me habere; eius mihi quoque meritis, va-
 letudinem reſtitui peto; qua ſi dignatus me fueris, religione voti perpetua
 eius diem feſtum præmiſſo vigiliæ ieiunio colam; & ad matutinos, & veſ-
 peræ cantus precectionem, & orationem eius, quotidie adiungam, futu-
 rus illi, & eius Ordini deinceps gratus, & addiſtus. Agitur cum hæc
 nuncuparet, ſanctis omnibus feſtus dies anno 1607. ſuiſque his votis in
 octauum diem confidenter productis, ſub ſerum diei moneri ſe audit, in-
 teriori iuſſu, ac ſubito, ſurge, & ambula, cui voci comes impetus qui-
 dam animi adfuit, quo excitabatur ad exiliendum è ſedili, tentat igitur, &
 ſtatim, & greſſum, experiturque crura iam firma conſiſtere, poſſèque ſe-
 curè progredi; brachia, linguam, corpus omne, nouo vigore expeditum,
 & habile; dat ſe in viam audenter, & facilè; quò reliqui Patres conuene-
 rant ad Theologicam publicam theſum propugnationem adeſt impro-
 uiſus: quantus omnium ſupor ad eius conſpectum? quàm ſuis quiſque in-
 credulus oculis? quoad ex ipſo didicere, S. Ignatij miraculum id eſſe, rei que
 totius ordinem eo narrante cognouere: tunc verſo in feſta gaudia ſtupore,
 diſputationibus intermiſſis, ad agendas Deo, & Sancto gratias incenſi Eu-
 chariſtico ſolemni, *Te Deum* decanunt. Hinc noſtris Patribus rem, vt ge-
 ſta erat conſeſtim nuntiant, quam, & poſtea inſtrumento legitimo, &
 auctoritate munitam iuridica iſdem conſignarunt. Quo die iſta gereban-
 tur Chriſtophorus Meſa Societatis adhuc tiro, ſupremis iam ſacris ad æter-
 nitatem ſe expedierat; audit religioſum S. Dominici ab ſancto ſuo patre
 Ignatio perſanatum, videt noſtros quoque conuenire miraculi gratias actu-
 ros; Deum rogat ſibi liceat ſurgere, ne communi deſit lætitiæ, ſed cum
 iſis hymnum exſoluat gratiarum, rata mox ſunt eius vota, exinde iam me-
 lius, poſt vero paulatim integrè conſaneſcit.

vnuio cæſar
 paralyticus
 ex S. Domi-
 nici Ordine
 ſanatur.

XI.
*Florentia,
 domus ab eō
 parvulo S.
 Ignatio in
 incendio libe-
 ratur.*

Anno huius sæculi primo. Februarij 26. Florentiæ subitus ignis cuiusdam ædes corripuit, nox erat media, ventus prævalidus spargebat incendium in alias ædes, iamque ad Donatum Franciscum Galligatum pertigerat. Ergo is quicquid erat domi pretij alicuius, in tuam eicere; post in edita ædium scandere, volaturus inde cum aqua, & accitis fabris, quo periculum propius vocasset. At ecce tecto septem iam orgyis flamma superior; tectum ipsum viuis instratum carbonibus, & impluente à flatu, & incendio fauilla; quodque his terribilius; incussus impetu in os vapor, non opitulandi modo spem, sed spirandi præcludens. Quare in genua prouolutus, appressisque in crucem pectori brachiis, tutelares suos Ignatium, & Xaverium largo fletu in auxilium aduocat, spondens fore, si domum ab igne defendissent, nunquam se diuinæ maiestatis offensam admissurum. Sub qua mox sublimes in aëre ambos vider, duabus iuter se distantes sexpedis Ignatium vero hæc sibi dicentem: Abi modo, voti compos futurus. Ad hæc flammæ grassantes momento subsidere, recondi ædibus quas corripuerant, tandemque absumi, Donati domo quàm circum obsederant vndique illibata.

XII.
*Hispani mu-
 lier ab incu-
 bo septenni
 liberata.*

Hispani mulier septimum iam annum consueuerat incubo, hominis speciem induto, cuius denique horrore flagitij tacta, exosæque amores belluinos, adit è nostris Sacerdotem, cuius instructa, & corroborata monitis domum redit, confessionem serio paratura. Redeunti occurrit eremita, qui defixo in eam obtutu, similis miserenti, quærit vnde is animi eius meror, cuius in fronte indicia legeret? mulier arbitrata hunc esse quem vestis simulabat: ecquid tibi, ait, curatio est, tristis siem an lata? Tua, infert dæmon, causa, id quæro, tuo enim bono studeo plus quam putes. Adsum Roma nunc recens, vnde mecum thesauros porto, efficacissimæ veniæ sub horam mortis obtinendæ. Felicem te! potes pergendo, vt hæctenus, tam esse nihilominus secura beatæ mortis, & salutis, quàm ipse sum, qui me tamen hac vita quam vides, & habitu macero. Credis stulta, tuis te rectè factis, non sola Dei misericordia seruandam? plurisque apud illum tuas lacrymas fore quam eius sanguinem? mitte quæso nunc, de sacerdotibus, & confessione esse sollicita, viue sis, vt maximè lubitum, tantum Dei confide bonitati, alia omnia arrogantia deputa. Sensit hic mulier, Deo mentem illius aduertente, nec esse hunc hominem, qui nosset, quæ vni mortalium confessario explicaret; nec bonum genium qui scelerata suaderet. Implorata Dei ope, iubet facessere, aiens palam abundè sibi factum, quemnam heremite larua contegeret, ad quæ ille murato stylo, qui vero ego sim, & scies, & longè aliter quam reris senties. Tuas ego turpitudines vulgabo, & faxo præter infamiam quæ te inde sequetur, vt etiam viuâ comburaris. Quibus dictis repente dilapsus est. Metum inter, & conscientia lanienam confusa, & afflicta mulier, ad confessarium refugit, domum pergere non ausa: intentari illi has minas à dæmone terrendi gratia confessarius docuit, nec esse illas in eius potestate, sed ab eo id agi, vt metu

metu illam euerteret. Cæterum haud vanè coniciens, non hoc vno insultu confectum iri negotium, sanctis eam consiliis armauit, stata illi edixit religionis officia, & S. Ignatij effigiem tradidit, vetans illam vnquam ab se amonere, his erectior facta, domum redit, abdítque se conclauí sola, vt vitam retexat confessione expiandam. At ex templo adest eius nefandus amafius, cubiculum tamen reuertitus, subsistit in limine, deridens simplicem, quòd frustra cartulæ obarnata tutam se ab eo crederet; iubensque eam abiicere, ni mallet experiri, laesa indignatio quid posset. At illa hòc diligentius sancti effigiem sinu concludere, eiusque op. in flagitare. Quare blanditiis agere impurus hostis aggreditur, rogat per quicquid septennio gratum illi fecisset, cartam proiciat, nam per Ignatum cuius impressam habebat imaginem non licere sibi conclauis ingressum, vt ad eam accederet propius. Hoc si ab ea impetrasset futurum se illi, nihilo quam ante minus beneuolum. Quæ cum surdis auribus nugaretur, horrendo tandem cum fragore abcessit. Postridè vero mutato schemate, anumque indutus reuertitur: aiebat eodem se confessario cum illa vti, adesse se illius nomine, oranti enim pro illa confessario Deum obtulisse, vetuisseque de ea imposterum apud se agi, quæ se commercio dæmonis tam detestabili temerasset: eius esse damnationem ratam, & extra spem positam: quamobrem Soror, concludebat anus, viue dum viuis, & hic genium cura, nam illic tibi quod expectes nihil restat. Verum ne hic quidem suus hosti vaferrimo processit ludus, diuino instinctu, & confessarij monitu versatilem Protheum detegente, conuitiis improbum abegit. Quibus in rabiem efferatus, auulsam ex eius manibus S. Ignatij imaginem, in ignem coniecit, sed intacta ex flammis in mulieris gremium confestim resiliuit, ex quo magnos animos illa sumpsit, gnara quanto, & quam propitio intercessore niteretur. Purgatis demum hexhomologesi accurata criminibus, ad suscipiendam postridè Eucharistiam adornabat sese, cum nocte crudelem in modum ab suo dæmone impugnata infelix succubuit. Non viso aliquo pauendo prostrata, nec vocis vllius persuasione, sed alte præcordiis expresso immanis suæ impuditiæ portento syderata, cuius explendæ libidine concubinam dæmoni se dedisset; horrore sui, & odio, diuinam misericordiam desperauit; aptauit collum laqueo, semel, iterum, tertio, nodis semper quos nexuerat, corporis pondus fallentibus, sic vt suspendio non poterit fauces elidere; quod animaduertens non aliunde quam à Deo, & præside suo Ignatio proficisci, repetita spe meliorum, summo mane insultum dæmonis, & triste facinus quod eius impulsu destinarat confessura in templum accurrit, ritèque expiata, & solidiori firmata proposito, cælesti mensæ accubuit. Die insequenti, vltimùm denique se sistit pœnitenti dæmon, qualis tot annos ab ea videri solitus, forma scilicet iuuenili, sed irato, ac tristi similis, professus illi vt vocabatur scelerata imagini, & consecrato Sacerdoti coactum se cedere, illaque relicta abire, quæ vbi dixisset, horrendo fragore amissæ prædæ dolorem testatus, in perpetuum recessit.

XIV.
Moribunda
Gandia sa-
natur.

Thomam Baionam, Febri dudum hectica tabidam, & exhaustam; pronunciauerant medici, restitui nisi miraculo non posse, nocte etiam quadam, accessu doloris vehementi, & cordis palpitatione ad extrema redacta, commendabatur Deo, vt statim obitura. Verum illi succurrit interea, vt vitam ab S. Ignatio peteret, quam & sine mora impetrauit, mutato placidissimum in somnum agone in quo luctabatur, ad diei exortum quieuit, experrecta nec febris, nec morbi prateriti quicquam sibi residuum comperit; prater lateris dolorem exiguum, qui deterfus quoque est illitu olei, quod ante effigiem S. Ignatij Gandia ardebat, vbi hoc gestum est, anno huius seculi primo.

Hypolitam Bartholomasiam, Mutinae in S. Geminiani monialem dirum carcinoma, iam triennium exedebat, atrosque intra nares palato, & faucibus; vultuque deformato, graueolentiam expirabat tam tetram, vt ipsam & sibi fieret intolerabilis. Medicos, & chirurgos inexhausti humoris malignitas, & pertinaciter hians plaga exhausterat, in ferro & igne remedij vna spes, ex duobus enim eiusmodi, quibus manum chirurgus commodaerat aegrotis, alterum aiebat interisse, alterum secando, & vrendo seruatum. Aderat condictus curationi dies, cum aegrotantem soror miserata S. Ignatij potentem manum implorauit, vt & malum informe, & atrox mali remedium ab ea depelleret: virginem adhibet Deo sacram, per quam Deo promittit, se diem sancti praemisso ieiunio quot annis culturam, sacrum curationem illius honori, & appensuram argenteum anathema. Nec fuit pluribus agendum, impetratum tulit quicquid optauerat, pridie quam esset secandum vlcus, sub serum diei, ex palato, & faucibus erupit frustum carnis latum digitos quatuor, duritie cartilaginea, secumque morbum omnem ita penitus abstulit, vt nec igne nec ferro deinceps, nec alio medicamento egerit.

XV.
Siliqua se-
men ex aure
octennis pue-
ri post septen-
nium mira-
culo edu-
ctum.

Octavius Benedicti Dandoli filius Chiensis octo annorum puer ab colludentibus illufus coeuis, siliqua semen auriculae indidit; spondebant illi per nares reductorum, experturus ipse digito primum, post etiam fuso, quam altissime valet inserit, introque propellit. Sub noctem exoriri dolor, incredescere die insequenti; chirurgi accurrere, vossellas, instrumentaque alia extricando grano admouere, quibus nihil effectum, nisi vt puer cruciatum non ferens in deliquia laboraret. Extra spem igitur sanationis destitutus, prater surditatem qua consecuta est, acerbis identidem doloribus capitis torquebatur. Iam septennium exhibat ab eius mali exordio, cum Societatis ineunda coepit puer desiderio ardere, communicauitque hanc suam mentem cum patre sua conscientiae arbitro, qui surditatem intelligens votis eius sine dubio obstituram, suavit eam rem S. Ignatio commendaret, quem ea domus venerabatur impensius: erat is haud pridem relatus inter sanctos, eiusque tunc festi octiduum agebatur: paruit monenti iuuenis magna voluntate, & pro more illius regionis paucillum gozipij quod S. Ignatij contigerat tabulam, auriculae ingerit. Sed vix domum reuersus tam sauo capitis

capitis dolore cruciari, vt ex eo in delirium subiret. Quod familiares subueriti ne de gozipij vitio aliquo nasceretur, detrahendum auribus putarunt; ac ecce dum trahitur, tot annos sepultum filiquæ semen, gozipium sequitur, humore turgens, & parte altera germinans, secumque omnem capitis dolorem abstrahit, facultate auditus in posterum sana, & integra.

Societatem Laureti Virgo Dei Mater exceperat, cum statim daemones artem omnem mouerunt, vt eam inde expellerent; spectris & strepitu horrendo, habitatione prohibitam. Moueri subinde concussu tam valido solium, vt videretur domus corruere; subinde quasi latronum turba ædes percurrere, ac supellectilem asportare, quæ tota fuscæque ire cernebatur. Noctu vix dari somno locus, nam velut incussio turbine, pandi derepente fenestræ ac fores, lectis stragula, ac lintea detrahi; fœdæ bestię dormientibus prorepentes terrorem iniicere, clamoresque pauidos extorquere. Quos vero hic terror mouebat leuius, eos acerbius vexare. Nam angli iuuenis dum mensæ affidet tam fero impetu daemon latus percussit, vt semianimum humi extenderet. Erat illic Rector Manareus cum aliis tredecim à S. Ignatio missus, qui cum vir esset insigni caritate, suorum magis quam sua incommoda dolebat: vt ergo noctu interquiescerent, multas horas obambulabat eorum cubiculis, quò præstò sibi opem adesse scirent, si qua se poscerent. Accidit autem dum aliis excubat, vt quæ vocem, aut strepitum audiebat, illuc accurreret, quati pulsus ingenti totam domum audit, simul edi fragorem tantum, vt si parietes, & tecta ruinam traherent. Pergit animosè Manareus quo fragor tumultuosius exterebat, cum sentit aduersum accedere, eoque inhorruit, sed cruce se muniens pergere institit, & cernit obuium prodire, igneis oculis, & truci aspectu, ingentis magnitudinis immanem molossum, qui totum intuens, & propius quidem, innoxie tamen, præteriens ter tantum allatruuit; contento, sed obtuso latratu, velut ex obuoluto capite ederetur; præteruicta vero bellua, tremor ædium fragorque conticuit. Inter hæc vigilando, satagendoque fractus Manareus in morbum incidit, ac ne suis deesset ab ægro præsidium, quod à valente perceperant, omnibus edixit, Dei nomine iuberent infestos daemones ad Rectorem adire, & quam sibi ferrent molestiam ad eum deferre, ita suorum quam sui amantior, ad ægritudinem corporis, insultus daemini adiuuixit, qui suam in illum rabiem depromens, haud tamen ab cæteris sese abstinebat. Nocte quadam ineunt somno (quo pridem caruerat) pulsari audit cubiculi fores, suspicatus aliquem de suis quem metus ad se compulisset, intrare iussit: iterato pulsus, ne forte minus auditus esset, inelamauit intraret, nihilo secius pergentem crebrius, & turbidius pulsare, facile diuinavit qui esset pulsator adedò modestus, vt data toties facultate intrandi, vi ea noller, signo itaque crucis obarmans sese; noui ego te, ait, age sis, & Dei nomine facito quicquid tibi per eum licuerit. Vix ea, & velut ab turbine, conclauis ianua & fenestræ pandi, totumque cubiculum intremere,

nec

XVI.

Collegium Societatis Laureti ab infestatione daemorum purgatum.

nec aliud valuit importunus pulsator exequi. Ac si hæc larvæ molestæ corporibus fuissent tantum, ferri æquius potuissent, & patientius: ipsam animi petebant arcem, & in periculum adducebant; nam præterquam quod interstrepabant matutinæ meditationi, quibusdam etiam diuersa specie vt eos perderent illudebant. Horû primus fuit adiutor tiro natione Belga, hunc dæmon conuenit cultu viridi, maurico schemate, ore toto Æthiopem præferens, condolentique similis, interrogat cur stultè adeo induceret se in vitæ genus, quo intra quadriduum esset tæbe siccandus; consultius fore si pedem referret, ac dum finit iuuentus, vita vteretur, nunquam ad lugendum, & pœnitendum, quantum sat esset temporis defuturum. Sed fallendi aditum versipellis perperam legerat; tunc enim iuuenis meditando animum exercens auerlabatur sæculum cui vale dixerat, tantum aberat, vt id redamaret. Cruce igitur iustoque diaboli, & damnati conuicio obiurgatum ab sese depulit. Haud tamen proflus innoxie, ad nouitium versus forma repente foedissima; quando, inquit, tibi meum consilium non placet, ole sis, an flatus placeat; quibus illi tam tetram, & pestilentem nephitim inhalauit, vt ea tantum non iuuenem præfocaret, certè cubiculum foetoris grauiras biduo non fuit habitare. At longè alia fors fuit alterius è Sardinia oriundi. Paulum assimulans fraudulentus hostis se iuueni exhibet, quædam grammatica discenti, & erecto supercilio ex eo quærit, an religiosum hæc satis decerent, & quale ipse sortitus erat ingenium? velut, inquit, mea decissent Epistolæ: ac propterea necesse sit tempus, & cerebrum terere in Epistolis Tullij lectitandis, hominis ethnici, & damnati? nugas illas iuberet facessere, & digna homine deinceps tractaret, nec cuiuscumque domestici persuasionem contrariam festuca penderet. Vbi enim iuberet S. Paulus, mortalium nemini aliud iubenti Obedientiam deberi. Hic tanti Apostoli tam honorifica admonitione nouitius, coelum iam ratus se digito tangere, clam Pauli Epistolas in manus sumere iisque chimæras cerebri sui attexere, quod sanè tantulum erat, vt nosset legere: vix quicquam præterea, redit ad eum non multo post suus Paulus, collaudat positum in suis Epistolis studium, & quando in eo tam bellè priora monita illi processerant, adiungit altera quæ potissimum spectarat, de Societate scilicet deferenda, repetendoque in sæculo arbitraria vitæ iure, quo posset in posterum sanctiorem, & austeriorem viuendi normam sibi præscribere. Nec fuit pluribus ad defectionem euincendam opus. Postridie dum alij orant, suæ quisque seorsum intentus meditationi, in salutaris hospitibus aufugit, & aliquanto post cum facti pœnitens, esset in adiutorem laicum receptus, sua quoque illum obstinatio animi eo bono priuauit. Is erat apud nostros Laureti rerum status, & infestorum dæmonum is furor, cui inhibendo, nec exorcismorum intenta flagella, nec consecrati agni cera, nec rei diuinæ celebratione; expiata domus torius passim loca, profuerant: profligandi hostis nefarij laus omnis Ignatio seruabatur. Per scriptis ad eum à Rectore quæ gesta fuerant, imploratisque illius precibus ad

ad afflictissimos filios, aliquo solatio leuandos, qui sese iam frustra in omnia verterant; miseratione illorum præter solitum affectus; solebat enim iis patientiam ad incrementum meriti inculcare; dedit se in preces pro eorum liberatione, illamque impetrauit: scripsit enim consolatoriam ad Collegium Epistolam, qua perfecta Rector, ut vidit sanctum suam apud Deum intercessionem iis polliceri, pro exorata rem habuit, coactisque Patribus mirifice lætus Epistolam legit. Quæ velut exilij, foret lex inuiolabilis hostibus indicti, nunquam in posterum aut visu, aut strepitu quicquam domi molestiæ intulerunt. Nec mirum spiritus malignos fuisse Ignatij alumnis vsque adeo infestos, qui agentem in viuis Ignatium tam crudeliter habuerunt. Aliquando enim tentarunt præfocare, correptisque quasi manu fauces pressere, vi tanta ut elisa voce, & halitu pæne deficeret, donec agrè tandem pronunciatum Iesu nomen homicidas abegit: Læsis tamen faucibus raucedo diu mansit. Alias item noctu atrociter ab iis cæsus est, ut crepitu verberum, sanctique gemitu excitus socius in cubiculum ad eum accederet, inueniretque residentem in lectulo, & anhelum: cum autem secundo redisset eodem plagarum strepitu percussus, vetuit Ignatius moueri quicquid tandem exinde audiret. Suntque hæc odij argumenta quo ut meminuit præcedens liber, contestabantur dæmones, nullum sibi hostem orbe toto esse Ignatio peiorem, hostili sanè barbarie tam ipsum, & illius famam, quam eius filios vexarunt.

Iosepham Castelliam Gandiæ, morbi fontici tenebat genus quo efferebatur in rabiem, & in se dentibus sæuiebat, lacerandis insanè carnis propriis, aut si veraretur, in eos morsum stringens à quibus ut arreptitiam coherceri necessariò oportebat; mali vero accessu ponente, tam alto mærore ac tædio demersa, tanto corporis totius, quasi fustuatio tusa, cruciatu afflicta, & debilibus iacebat, ut mouere se lecto biduum non posset. Annos sedecim curam medicorum, remedia, & sumptus, morbi pernicacia fatigarat, cum auditis prodigiis quæ Gandiæ anno illo 1601. S. Ignatius edebat, certo quoque se in eorum partem venturam sperauit, si ei pro remedio supplicasset. Nocte igitur post morbi accessum quem passa fuerat, sibi iam reddita, implorare viri Dei manum; exponere illi diuturnitatem, fœditatēque mali, misericordiam flagitare quæ mirè beneficis tam multos, etiam non ita egentes dignabatur. Huic precationi orationem dominicam, & Virginis salutationem in eius honorem quinquies subiicit, quæ vix absoluerat recitando, cum fructum mox cepit petitiæ intercessionis: nam illa cordis deiectio, tristitiæ, cruciatuum, languoris calamitas, recedentis accessionis consuetæ reliquiæ, vanuerunt; ipsa perinde sana, & libera, ut si nunquam antea ægrotasset, comitiali quidem morbo nunquam dum vixit correpta est. Ab hinc decimus ibat dies, cum torminibus colicis paucas intra horas in supremum adducta discrimen, probatam suo vsu remedium iterat, & S. Ignatio confisa, recitatis ut ante quinquies, oratione Dominica, & Angeli salutatione ex templo ut antè integrè valuit.

FFF

Nec

XVII.

Gandia à morbo comitiali liberata.

XVIII.
*Puella lin-
 qui animo so-
 lita ibidem
 sanatur.*

Nec fuit minoris prodigij, puellæ annorum quindecim, eodem ferè tem-
 pore ac loco reddita valetudo. Huic in Gandiæ comitatu ex spectri cuius-
 dam obiecti terrore, hæsit cordis ægotatio tam fera, vt eam ab se, atque
 à sensibus abalienaret, cum horarum interdum quatuor, & quinque deli-
 quio; rabie interdum, morfu manus proprias appetentem, ac principio qui-
 dem exerebat se quot hebdomadis mali furor, post iterum ac tertio; de-
 mum ita crebro, vt decies octies diei vnus spatio rediret, qualis fuit su-
 premus eius morbi dies. Videns enim Lustrica eius mater nunquam illi fuisse
 deterius, S. Ignatium lacrymis & precibus conuenit, cuius multa narrari
 prodigia audiebat, infelicissimam puellam, nullaque iam spe nisi cœlesti
 nixam eius commisit bonitati. Quo puncto temporis cum iaceret collapsa,
 oculos aperit, assargensque admodum reuerenter, iubet sedes poni duo-
 bus Parribus, quorum alter erat Ignatius; ab eo se sibi redditam; se ma-
 nu prehensa erectam; se promissione illius factam certiore comitialis
 morbi nunquam de cœtero reuersuri. Credita est primum animo exerra-
 re, at Sancti vultum, & habitum describens, & valetudine in posterum
 gaudens constanti, & integra, visi ac miraculi veritatem cumulatè pro-
 bavit.

XIX.
*Moribundus
 osculo chiro-
 graphi S. Ig-
 natij repente
 sanatur.*

Sub annum huius æui sextum vocatus est in Societatem Hieronymus
 Fa'conius Barcinonensis, sed compendij domesticis infatuatus parens Mi-
 chaël Baptista, obstare non destitit quoad negotium disturbasset. Neutri-
 tamen impunè res fuit: missus à patre Leridam iuuenis, faucium inflam-
 matione corripitur, quam ex linguæ tumore, ac nigredine, lethalem me-
 dici iudicant, cum ex centum eo malo affectis, solerent vix quatuor sa-
 nari. Edoctus periculum parens, fastusque non dissimulante veram ma-
 li causam; indignum se clamat qui viuo filio potiretur, quem rationibus
 terrenis familiæ, quàm Christo seruire maluisset; peccatum ab se vehe-
 menter dolet, poscitque multis cum lacrymis ab S. Ignatio veniam, mi-
 ra spondeus si ab interitu filium vindicasset. Inde citato Leridam perue-
 ctus incolumem offendit filium, & qua hora illum sancto commendarat,
 eadem, & febrim extinctam, & faucium æstum: causæ vero ignari me-
 dici, peritè statuerunt non potuisse momento pestilentem febrim con-
 stanter desinere, stabulante intorsum mali origine, sed hoc fore recidi-
 ui lethalis prælagium: visa certè est beneficio exorato suspendi morbi vis,
 potiùs quàm sanari. Itaque duodecimo post diè violenta febris accedere,
 ingrauescere decimo septimo, tumere pectus, spiritus via, pituita ob-
 strui, denique medici affirmare altera hora post mediam noctem, accessio-
 ne decumana periturum. At Pater cui animo hærebat ratas fuisse quas fu-
 derat Barcinone ad Ignatium preces; illas geminato affectu repetit, Socie-
 tatis patres per nuncium rogat, ne grauentur eius Chirographum ad ægro-
 tum deferre; quod cum penes priuatum esset, diu reperiri non potuit. Adest
 interim prædictum à medicis supremum discrimen, sine pulsa arteria, sudor-
 es frigidi, vicina mors, parens vltimum filio piè adprecatur, nunquam ab
 se.

se postea reuifendo. At ecce occurrit exeunti Sacerdos è Societate chirographum ferens tantopere antea requisitum; redeunt patri spes, redit ipse S. Ignatij fiduciam filio facturus, hortatur ab eo vitam petat, allatum ad hoc à Patribus eius chirographum; quod ubi Patres detexerunt, admoueruntque iacentis osculo, reuiuifcere puncto temporis visus est, febris continuo abcessit, & cum ea quicquid exitium minabatur, ipseque haud diu post lecto sanus, & valens exiit, verum suo doctus infortunio in rebus diuini obsequij melius sapere.

Maria Bonnieria, Philippo & Anna parentibus Antuerpiæ nata, sub annum ætatis vigesimum, obstructione viscerum grauius laborauit, quæ cum nullis remediis cederet degenerauit in scirrhus nulla iam arte curabiles, biennio toto inualefcens morbus lecto affixit immobilẽ, ex quo tanta defectio virium, vt ne ori quidem manum valeret admouere. Accedebat crebra destitutio animæ, ad horas decem ac viginti, subinde etiam quadraginta; tumores præterea tibiæ, & ventris, hydropis indices; contracti genuum, & plantarum nerui; palatum interius vlcerosum, epigastri dolores peracuti, corpus omne sparso liuore maculosum, ex quibus medicorum prænotio, vitæ illi spem residuam, in paucos dies contrahebat. Erat illi iam annos decem à confessione Sacerdos noster, vnicum afflictæ tam longi supplicij leuamen. Hic motus quandoque diuinitus insinuare illi fiduciam, & intercessionem S. Ignatij, eamque vt efficacius postularet, aliquid illi ex eius reliquiis tradere, sed hac lege, vt sibi post dies aliquot redderentur. Cæterum qui confessario erga S. Ignatium hanc mentem, eandem ægrotæ indidit, sed comparatione animi tam firma, vt statuerit nec ante precando abfistere, nec prius reliquias reddere, quam voti se compotem videret. Erat Iulij dies 24. annus 1635. pater domum nostram recesserat; illa magno labore inuitis brachiis, id tamen adepta est, vt reliquias collo iniiceret. Tum sublatis in cælum oculis, Domine Deus (sunt hæc ipsamet eius verba) quatuor iam annos voluntati tuæ morem gero, te per Sancti Ignatij merita supplex rogo, mihi quoque, vt semel morem geras, sana ægrotantem, & spondeo quod vitæ reliquum dederis, me tuo cultui perfectè daturam, tu S. Ignati cuius sola effigies dæmonem toties abegit, per has tui sanctas reliquias, obsecro, hunc etiam à me, vt morbum depellas. Post quæ horas quinque placidum in somnum obdormit, cum per octiduum molesta insomnia laborasset. Experrecta vero est, bellè & integrè valens, tam multiplici miraculo, quam multis ante cruciabatur malis. Surgit itaque absque mora, Deo, & Sancto gratias actura, vestes reposcit ab sorore pridem repositas, induitur per sese, ac scalis numerosis per se nullo adminiculante ad parentes descendit, terruitque illos aspectu inopino, suspicantes non illam, sed eius animam simulacro vestitam se cernere, quæ piacularia sibi subsidia rogatum venisset. Postquam autem ex ea rei gestæ ordinem didicerit, incredibili sua voluptate comitati sunt illam ad exfoluendas cum illa S. Ignatio grati animi laudes.

XX.

Hydrops & alius ex oppilatione morbis S. Ignatij reliquiis repute sanatur.

XXI.

Ab hæretica
dæmon expel-
litur.

Quantum sequenti prodigio gloriæ vera religio, tantum accepit dedecoris Caluini hæresis. Editum est anno 1627. Ostrogij Poloniæ vrbe, in luce totius populi: illic nobilem feminam, verum cum suis hæreticam inuaserat dæmon, huius indicia linguarum varietas, latinæ, germanicæ, Ruthenicæ ac similiarum, quibus interrogata respondebat, etsi aliud nunquam didicisset præter maternum idioma; ad hæc maxime occulta pandere, narrare quæ procul fiebant, vires prodere supra feminam haud paulo maiores. itum ab hæreticis in consilium sapius de illa ab hoste liberanda, sed eam prouinciam aggredi cum illorum auderet nemo, Societatis Patribus committi debere statuerunt, rogaruntque Rectorem Collegij vt eam susciperet: at, is primum ex iis audire voluit, num extra dubitationem possideri eam à dæmone crederent; idque magno omnes consensu falsi sunt; quod autem qui omnium maxime instabat Rectori, Caluini esset tam insanè tenax, vt malle se profiteretur in canem, aut porcum, quàm in papistam transformari; hunc deinde adortus; vos, inquit, quibus ritus Ecclesiæ superstitio sunt, & exorcismi deliria, quæ sit nunc illa requiratis? fidene, an necessitate? vestros accersite prædicantes, qui mero Dei verbo tantoperè tument, suum huc Euangelium applicent quantum valent: adfint quoque Sacerdotes schismatici, experimini quid ij possint, ac tum demum nos adiutores succidancos habetote; id enim æquum est, non agnosci modo qui sint potentiores dæmonibus, verum etiam qui inferiores. Ad prædicantes quod attinet, respondent hæretici, artem illos nescire curandi arreptitios exorcismis. Quæ res si patribus ex animi sententia cederet, habituros se Romanam fidem longè alio loco quam ante habuissent. Hinc domum subitur ad explorandum certius possessæ feminæ dæmonem, qui statim de facili compertus est, nam vt aqua lustrali, ex ritu Catholico eam Rector asperxit, & de reliquiis S. Ignatij, clam ei aliquid applicuit, distorqueri mox, tremere, exclamare se Ignatij ossibus cruciari. Quod autem Rectori hæreticorum sanatio, quàm energumena esset antiquior, mandat ab iis proferri Caluini institutiones, cum aliquot eius sectæ libris, & dæmoni obiici, quos ille contra quam audacter expectarant, mirificè gratos, & iucundos testari, excipere, dissuauiri; receptos vero ab Rectore, & inclusa latenter S. Ignatij effigie, denuo porrectos, furendo vlulandoque refugere, coactisque fateri quid in iis timeret; quam tu, inquit, iis iniecisti imaginem S. Ignatij: quod ab hoste promptum ita confudit hæreticos, vt eorum vnus inuidiæ impotens, bellè vobis papistis, ait, cum diabolo conuenit, & eum ex pacto circumducitis quo lubet: mouit stolidi, & væcors interpretatio cuiusdam ex Patribus ardorem, palàmque compellans hæreticum, agite, inquit, conditionem æquam fero, precabor Deum, vt si quam profitemini doctrina vera est, in me transeat hic dæmon, & pro sua rabie cruciet; sin è contrario, vera est, certaque Catholica, idem subeat in vos, Veri hostis, & vel vna hora vos torqueat. Excepta conditio meticuloso vniuersorum silentio, & ab eorum

nemine

nemine admissa. Tantum ab iis Rectori supplicatum enixè, si quid ipse valeret ad liberandam infelicem, ne id illi negaret. Promittit Rector se facturum, atque in eam rem, ieiunium tridui, largitionem in pauperes, flagellationes, & alia pietatis officia Collegio indicit, Patre interim vno arreptitiam subinde reuifente, ad cuius aspectum efferari semper dæmon & furere; contra, hæreticos adeuntes, urbanè alacriterque accipere, nominareque illos caros, & amicos. Sub hoc porro tempore, quædam vi & vltro locutus est dæmon, minimè omittenda. 1. nempe Iesuitis Ostrogienfibus nullos sibi esse inimiciores, seque id agere vt essent aliis exosi, ad eorum labores suo fructu priuandos. 2. dein semel ab se tentatum, ignem Collegio subdere, cœpissèque iam famulorum stationem corripere, sed restin-ctum prius quam posset illum occultare. 3. tentasse pariter patrum conclauia intrare, facturum quicquid valuisset mali, sed illinc à Maria & Ignatio repulsum. Venerat condictus celebri exorcismo dies, Virginis purgationi sacer; locus Societatis templum, hæreticis diu frustra nitentibus, vt domi eorum priuatim haberetur: verum sectæ illorum, debebatur hic in publicum pudor, & nouum hoc Catholicæ fidei, potestatis summæ aduersus dæmones trophæum. Vincita mulier, multorum manibus in templum inducitur, statuiturque ante aram, B. Virginis, & S. Ignatij memoriæ positam, vbi rugitu horrifico populum, qui confertissimus ad spectaculum aderat consternauit. Vibrandis in hostem exorcismis, præmisit Rector breuem ad omnes allocutionem qua illis acerbum ob peccata dolorem commoueret, inde fletus omnium communis, piique affectus, diuersis multorum vocibus expressi. Compulsus dæmon effari, quis esset? cur eam feminam occupasset? diuque restitans, Ruthenum tandem se esse respondit; ab Ruthena saga in id corpus immissum, veneficio incantati filii quo fertum florem ligabatur, de more gentis à femina, capiti ornando impositum. Adactus iterum efferre cuius esset præcipue post Deum virtute pellendus? multa fremens, ac frendens, denique Mariam, & Ignatium contemptim nominauit. Quare horas duas, exorcismis ardentè incumbitur coram S. Ignatij tabula, & cum Beatissima parente Virgine in opem vocatur; cui ne qua fieret alicuius flagitio mora, impetrandam gratiam inhibente, iterato populus admonetur de peccatorum venia serio petenda, iterandisque pro miserabili femina precibus. Quod factum à populo contentis vocibus cum esset, correptam violento impetu ex retinentium manibus, dæmon solo allidit, ac velut mortuam, sed penitus liberam, & sanam relinquit. Paulo post enim ab circumstantibus erecta, ante Augustissimum sacramentum perducitur, vbi cum vniuerso populo præ gaudio lacrymans, eiurato Caluino, Catholicæ fidei nomen restituit.

Ioanna Clara ætatis annorum sex & quinquaginta Maioricæ vidua, post acerrimos oculorum dolores, alterum amisit, cui reparando dum medicorum adlaborant artes, paulatim alter extinguitur, ita vt nostrum in templum se conferens, excæcicaretur prius, quam ad templi fores perueniret, do-

XXII.

Cæca visum
recepit reli-
quias S. Ignatij.

FFF 3

mumque

munque reditura viæ dnce egeret. Quo die Sacerdos è Societate, illius frater consolandi gratia, afflictam visens, de S. Ignatij ossibus schidiam, eiusque subscriptum Epistolæ nomen ad eam detulit; iussaque tum ab iis qui aderant, tum ab ipsa ter Oratione Dominica recitari, ter Deiparæ salutatione, cæcis oculis reliquias admouit, quibus tanquam rosas, vt quidem ipsa sentiebat recentibus, mirificè recreata, & sensu doloris deinceps caruit, & cœpit oculis iam vt; post vero precum earundem, & reliquiarum iterata applicatione facultatem videndi adedè integram recepit, vt si nunquam oculis laborasset.

XXIII.
*Senis ex fe-
bri maligna
sanatus.*

Ex tribus Lusitanis Romam vna profectis, Genuæ primus, Romæ alter, vt primum appulit obière; tertius Paulus Caruallius adiutor iam quatrimum febriens, Senis subsistere cogitur; ad mortem nisi S. Ignatius adfuisset, parandam potius, quam recuperandam sanitatem: enimvero Febris vehementer anhela præfocati cordis angustiis, malignitatem exeruit, & intendente se sub noctem malo, lethalibus signis spem sanationis medicis abstulit, nostris necessitatem iniecit admonendi fratris, vt ad mortem vicinam in procinctu staret. Verum is interea quærit S. Ignatij num quod domi esset Chirographum. Allatum, lecto se attollens, magna veneratione sæpius osculatur; fronti, & pectori imponit; tum ad eum qui id attulerat, sanus sum inquit, & vitæ securus, non vult P. Ignatius suum hunc filium nunc mori. Cui ille oçasionem commodè hanc vertens ad significandum illi propinquum discessum, at si te inquit P. Ignatius in cœlo secum velit, (quod abesse videtur propius) an non libenter iturus sis? tibi dico, ait, me ab eo sanandum; nam si cæcam curauit feminam, quòd vni è nostris soror esset, mihi filio suo vitam scilicet non seruabit? hac noua confusus argumentandi forma, cordi chirographum apprimit, præsentissimum statim morbi sui antidotum; nam cum ante ab cibo abhorret, cœnam iucundè, & appetens sumpsit, noctem solidam quieuit, ac postridie valuit.

XXIV.
*Ab chiragra,
& carcino-
mate sanata.*

Maioricæ, crudeli chiragra Spes Castillia tenebatur, huic ad cruciatus assiduos, qui ægram interquiescere non sinebant, accedebat sua quot mensibus doloris intensio, tam interdum acuta, vt defectionem animi pateretur; iamque altera manu capta, eius vsum omnem amiserat. Ad hæc vlcus pectori adnatum carcinodem chirurgis, & medicis minabatur, qui demum à curatione idcirco destiterant, quod & inutilem, & malo peiorem aduerterant. Quare humani iam inops remedij, intercessorem apud Deum S. Ignatium adhibet, seque illi ex animo committit, spondens si per eum sanaretur, nouendiali se precatione veneraturam ipsius altare. Aderat tertius à promisso dies, Augusti nonus, anno 1601. cum se chiragræ, vlcerisque expertem, ac perfanatam mirata est.

XXV.

Chij Theodora septem circiter annorum græca, boæ papulis sic deformata est, vt ei lauus efflueret oculus, vnaque expectatio omnis remedij. Aduenerant illuc recentes nuncij de S. Ignatio inter sanctos adlecto, isque sancti

sancti honor publicis latinis colebatur. Hic deformitatem filiolæ iniquissimè ferens mater, spem animo cepit, noui huius sancti meritis emendatum iri. Pergit in Societatis templum, orat magno affectu, petit à patribus paucillum gozipij quo foret tacta S. Ignatij tabula, domum redux familiam conuocat, iubet votis communibus secum poscere quod expetebatur; excacato filix oculo gozipium imponit, promittens S. Ignatio cereum, festique ipsius annuam celebrationem. Post quæ amoto gozipio, en cernit oculum restitutum, & nihilo quam ante fuerat minus vegetum, & viuacem; auditque filiolam conquerentem quod sibi tamdiu obscuro tegmine pressisset oculum, & prohibuisset à videndo: nempe cæcitatem vt poterat, sic pueriliter explicabat.

Habent animi, vt & corpora ægritudines suas, cæcutiunt, obmutescunt, surdescunt, febriunt, & interclusis facultatum muneribus iacent immobiles, provt vltro se vitiis, & perturbationibus variis mancipant; atque haud paulo gloriosius est, & prodigij mirabilioris reuocare illos ad sanum bonumque habitum, quam humorum corporum dissonos, natiuo concentui reddere, & membra perditæ instaurare: profus in hac parte admiranda omnino, & patravit Ignatius, & pergit nunc etiam patrare. Erat Romæ in obsequio Vrsinorum miles, qui ex tibia contracta iacens, sospitatore optauit Ignatium; eius ergo subscriptum Epistolæ nomen, affectæ parti vix applicuerat, & ecce vi pharmaci, quæ minus putauerat, sed quæ grauius dolebat ictus est. Cæpit enim obortis magna copia lacrymis (à quo erat alienissimus) præterita scelera detestari, Deoque supplicare non iam comminutæ tibix ossa committeret, sed vitæ in posterum erectæ gressus ad salutem recta dirigeret. Gandix anno 1602, flagitiosissimam feminam adeo sorbebat inueterata peccandi rabies, vt ne volens quidem, posse videretur ab impuro diuelli amasio. Hæc S. Ignatij effigiem ad lectum appendere monita, repente sic immutata est, vt exinde impurum exhorruerit criminis socium, nec eius conspectum ferre deinceps potuerit. Ibidem alteri qui non erat integrè confessus lethalia scelera, quinque in mentem reuocauit, quæ sua graui omiserat culpa. Quadam etiam Italiæ in vrbe vbi multi ex nostris dant literis operam, si quem mannae nausea vertisset ad repetenda Ægypti allia, moris fuit ex S. Ignatij reliquiis eius peccatori apponere ad stabiliendum vacillans propositum, quo salubri tactu reualecebat vocationis primæ vigor, & cæpto itinere pergebant. Quo in genere plane singularis, fuit laici adiutoris correctio, Alfonsus Vela dicebatur; degebat in Collegio Baézano; in desertionem ita impudenter peruiaciam obstinabat, vt insanire magis ac furere, quam sollicitati à dæmone videretur: desertionis illecebra, quam crasso capiti subtilem, dolosus hostis obiectabat; cupiditas erat, multas quotidie precationi horas tribuendi, ex qua illud facile sequebatur, vt domesticæ operæ quicquid infumeret temporis iacturam arbitratus, vel exilis meriti laborem; impatientissime id obiret, suo ergo vnus vsus consilio, & fallaci serpentis deceptus sibilo.

XXVI.

Varia animorum ab eodem sancto miracula.

Adiutorem ad desertionem obstinatum, presentia sua obiectione reuocat.

sibilo, pro afflatu diuini spiritus, S. Francisci Ordine reformato Societatem mutare constituit, in idque animum vsque adeo fixit, vt rationes, non dicam expendere, sed ne auditu quidem vellet admittere, quibus illum periti diuinorum, & amicissimi, ad artes daemone introspiciendas inducebant; daemone scilicet, si excussum ex Societate, in qua locatus à Deo fuerat, semel in alium ordinem, fucatae quietis illicio traxisset, non defuturas alias quibus illinc item eum euerteret plausibiles strophas. Scribit ad Praepositum Generalem animi tædia in Societate, nouoque ad alia impulsus: sibi ratum esse ac deliberatum transire in Ordinem in quo mens diuinis vacaret tranquillius; proin sibi facultas concederetur abeundi. Sub hæc neque regulas videre, nec vitam legere sancti Fundatoris, sed exterminare cubiculo vtraque, & eorum loco in lectitandis B. Francisci annalibus totus esse, audito quin etiam vel S. Ignatij nomine, subsultare illi stomachus, & molestè ferre. Illas porro tot diei horas vt prouum illi erat, tantum abest orando insumeret, vt nec matutinæ meditationi statum tempus cum aliis daret. Quare illum Rector qui cum externis tunc confabulantem animaduertat, ex eo petit; cur ipse qui studio prolixius cæteris orandi dimitti volebat è Societate, ne tantum quidem quantum cæteri oraret? quo ille monito indignatus retrusit in cubiculum sese, & proiecta veste, cannabinam induit, sistensque se Rectori, ait ex quo Romam scripsisset supputatis diebus, non ambigere se, quin sibi facultas abeundi iam esset expedita & hæsurum se quidem in Collegio dum esset perlata; verum haud alia conditione quam seruorum, quæ tandem hominis intemperie potius quam tentationes, patres qui aderant illius miseratione commouerunt, inter quos fuit cui validissima ad figendam instabilitatem pondera expendenti, succurrit animus, curandum S. Ignatio illum committere. Igitur velut phreneticum, & medicis ac remedijs dementer iratum S. Ignatio commendat, tum rogat miserum, ne grauetur saltem nomine gratiarum, Pater, & Aue quotidie in eius honorem recitare; quod etsi perleue non leui tamen negotio ex eo obtinet, nec mente meliori quam ad flagitantis importunas preces ab se amouendas. Recitandi promisso satisfacit illo ipso die, sed ita contemptim, vt esset peena quam gratia dignior. Emolliri se tamen illic miratur, & proteruum illud ac insolens obstinatissimæ leuitatis remittere, cui mutationis initio plurimum iratus: precum vice quas iterare debuerat, sibi ac precibus quas recitauerat indignatur, tentatque omni modo retundere motus illos quos videbat ad meliora consilia tendere. Verum quantumuis, & secum rixatus, & cum Deo luctatus, nunquam potuit animum sedare, nec auertere ab Societate qua se magis ac magis affici dolebat, ferebatque adeo impotenter, vt nocturnæ quietis momentum capere non posset. Surgens itaque in hortum profilit, ad laxandum sub dio pectus iactatione incondita, & clamoribus insanis, cum ecce tibi lucis pulcherrimæ circumfusus splendor medium illi Ignatium exhibet, sic vt posset illum manu contingere. Visi huius subita specie confusus, ianque alius à primo.

primo. Hanc, ait, Pater sanctissime Itane? & pro recitato semel; Pater, & Ave, tantum mihi abs te gratia ac boni? ad qua Ignatius, fili mi, intulit, paruo contentus sum, & sereno intuitu, miraque beneuolo dignatus, videri desit: atque hinc Alfonso humi prouolutus gaudens, & lacrimans noctis reliquum exigit. Mane aduolat ad Rectorem, postulationes damnat stultas, & fatuas, quibus tam proterue Societatem fatigasset, quas deinde poenis vlroneis grauibus eluere sategit, quoties vero in posterum, obiecta species, & S. Ignatij verba in mentem redirent, toties in lacrymas totus soluebatur.

Ioanni Parentio Mutinensi, annorum duodecim, puero, cruenta excretionis labor, tabida febris, & medicaminum diuturnus, biduum vitæ reliquerant, vt quidem medici diuinabant, credebaturque quantocyus animam acturus, cum à patruo suo Societatis Sacerdote inuisitur, doceturque votum Ignatio ad seruandam vitam nuncupare. Ille, promitto, inquit, Beate Ignati, si per te incolumis euasero, & Deo placuerit mentem religiosæ vitæ mihi iniicere, me Societatem initutum. Interea Romam ad sepulchrum tuum, beneficij monumentum ex argento missurum. Verborum hic fuit, & mali finis. Moritur febris, redit corpori vigor, surgit paulò post cum sodalibus pueris lufurus. Eidem cum triennio post cœnanti spina faucibus transuersa intercluderet animam, mater intuens singultantem, remedio quo nullum habebat præsentius succurrit. Fauces signat reliquis S. Ignatij, adolescens mente Ignatium inuocat, moxque gestiens exclamat mater, spinam S. Ignatius, & periculum abstulit, & abstulerat reuera, nec enim aut illam eiecerat, aut deglutierat iuuenis, reperiri tamen diligenter quæsitæ non potuit.

Campi Gaiani rustica puella in agro Mutinensi, primum phrenitide, post mente quoque omnino capta est, atque vbi furor eam inuaderet, egebat custodia diligenti, ne manus aut sibi, aut aliis inferret. Huius vicem dolens Mutinensis Matrona, vsaque prudenter interuallo, quo mali accessus resederat, hortatur, vt semel quotidie oratione Christi, & Virginis salutatione S. Ignatij merita veneretur, seque ad hoc præstandum quamdiu viueret, voto apud Deum obstringat: vouet illa, seu mater potius præstituram se votum pro illa suscipit; demum à matrona reliquis S. Ignatij signata ita conualefcit, vt nihil exinde phreneseos, aut emotæ mentis prætulerit.

Gaspar Marefcianus, Catanzari pauperum patronus, duobus filiis tutelarium ciuitatis indiderat nomina, Fortunati, & Vitaliani; tertio, si hunc susciperet, nomen seruabat Irenei; inter vrbis præfides tertij. Cum autem vxore partui vicina è nostris adiutor fortè domum intrasset, illa tertium hunc partum ei plurimum commendauit, vt felicem à Deo impetraret. Frater preces modestè pollicitus, significauit S. Ignatium in fortunandis partibus esse mirabilem, illum inuocaret, sponderetque se, si foret masculus Ignatij nomine dicturum, nisi quid fecus forsitan decreuisset. Promittit paritque feliciter, & ex promissi fide infantem vocat Ignatium; pater

G G g flocci

XXVII.

Febri tabidus sanatur.

XXVIII.

Stulta, menti restituta.

XXIX.

Respondet infans velle se vocari Ignatium.

flocci pendens promissum coniugis, appellat Ireneum, lis inter eos longa, & pertinax, isto pietati pugnante erga præsidem urbis sanctum; illa promissa in S. Ignatium fidei, neutro mutuis precibus, aut rationibus, inuicem concedente, ac ne conueniente quidem in vnam gemini nominis impositionem, cum in ea vterque primo loco sanctum suum vellet nominari. Tandem igitur ad hoc deuenitur, iocone, an maiore instinctu dubium; infans ipse litem decideret. Quare ad eum pater, nunc demum fili mi! dicit, ait, qui velis vocari, nondum verba conari pusio cœperat, nec cœpit nisi post aliquot menses, mox tamen patri distinctè respondit *Ignatius*, ita litem pro matre, & S. Ignatio diremit.

XXX.

Moribundus S. Ignatij imagine sanatur.

Ferdinandum Pratellum de Mendoza, Marchionatus Lombaiensis administratorem, ducis Gandiæ quædam negotia Vallisoleto euocarant anno 1603. illic pestilens febris eum lecto affligit, quam fore lethalem archiatri ex eo statim augurantur, quod purgatione iam triplici nihil remitteret, & ei demandæ fracta viribus natura non esset. Sacro erat viatico, & oleo munitus, iamque triduum cibi expertus, stupidus, & semimortuus iacebat; cum ad eum defertur S. Ignatij imago, vitæ exorandæ, an ad mortem parandæ haud scio: certum eius aspectu quicquid supererat animæ in precem collegisse, qua ingenti affectu sanitatem ab eo petit, & eius illic pignus tulit; nam placidissimo captus somno post horas aliquot cibum sumpsit, confanuitque tam integrè ac robustè, vt post quintum diem, iter repereret, & sæua hieme per montes, Vallisoleto Valentiam, nouem dierum spatio perueniret.

XXXI.

Mamilla dolor repente sanatur.

Ioannam Pignatelliam ducem terræ nouæ, Caroli Aragonæ, ducis Castriuetrani viduam, cruciabat periculosus mamillæ tumor; exhibat iam mensium quatuor exquisita, sed inanis, & cassâ curatio, nec detumescibat, nec mollicebatur, & eò increuerat, vt ad quemlibet motum discerpi sibi viscera crederet. Humani ergo inops præsidij, diuinum ab S. Ignatio requirit, eius à matre Hieronyma Columna effigiem accipit, eius auxilium flagitat, & ecce illo ipso quo id egerat die mamillæ tumor, durities, dolor, penitus euanescent.

XXXII.

Puella lemurum infestatione liberatur.

Vincentio Callo tormentorum muralium Melitæ libratori, filia erat circiter nouennis. Huic mense integro ludos in somnis faciebant miri promissores, magnasque illi spondebant diuitias. Quod illa postridiè narrabat parentibus, & promittentium habitum, ac lineamenta seorsum singulorum (erant enim iidem perpetuo) describebat; cœpere exinde post illum mensem, interdum quoque ab ea videri, vnus primum, post duo, dein multi simul, & in iis etiam femina, quos probè illos esse meminerat, qui sibi toties in somnis adstiterant, & suo quisque nomine notabantur Ioannis, Bernardi, & similium; iis item quibus antea promissis lætabant simplicem; fore illam, si modo annueret Melitæ totius ditissimam, prouehendam in summos honores eius familiam; habere se desertis in templis auricopiam, & gemmarum; hæc illi ab se omnia seruari: Præter Spem (erat puella

puellæ id nomen) domi hos hospites videbat, audiebátque nemo; quam se nimium aperte, adesse indicabant, allatis puellæ munusculis quæ pecuniarum, quæ fructuum, & istiusmodi aliis, quibus admittendis, vel adeuntium accessui, principio cautior, verita ne deciperetur; paulatim denique assuevit, & securam præstabant cum dicerent, quòd ab se metueret nihil esse; se quoque, vt ipsa, Dei opus à Deo conditos; penes se thesauros subterraneos esse, quibus illam essent ditaturi; templa vnde illos effodi oporteret, esse S. Catharinæ de Turba, S. Sophiæ, & S. Andrea. Confectum iri perfacile si eorum in altero, gallina mactaretur alba, in alterum mel importaretur, in tertium piscis. Pergebantque nefarij lemures conspici, blandiri, afferre munera; etiam semel, ficus mense Ianuario recentes; imò sæpius ruri mensam instruebant, accumbebant, cibis coram velut sensim absumptis, haud secus ac ipsa edere videbantur: postremo etiam ortam in eius capite vomitam, malagmate sanarunt. Tenuitque biennium scelestæ fabula, patre quòd filia nihil inde damni accideret, pro re iocosa perperam id habente: nam vt sibi quoque spectabiles fierent cupiuit, ac per filiam petiit, sed tristem repulsam ab iis tulit, non posse quidem tunc ab eo videri, fortassis tamen sub mortem videndos. Erat Puellæ domi clericus frater, qui Sacerdoti ad aram quotidie ministrabat, ex tota familia hunc vnum ferre non poterant, vbicumque is superuenisset fabulantibus cum puella, impuri ora distorquebant, & sannis deformibus spernebant. Quibus iudiciis, & quod puella iam adolefcebat, suspecta patri deinceps hæc amicitia esse cœpit, incertusque an essent homines qui videri nollent, an dæmones qui vellent aspici, vtcumque ij forent statuit domo abigere, primosque ab arte quam profitebatur, ducens exorcismos, catapultam multis glandibus egregiè armat, tum filiam iubet, cum primum redirent, & cum ea in horto sub arbore vt consueuerant sederent, conditum sibi signum dare. Adsunt de more, sed irati, vultuosi ac multum queruli de infenso parentis animo in tam beneficos, & amantes, clauemque tendendæ catapultæ quam suffurati fuerat ostendunt. Ex quo tandem pater liquido cognouit hos esse spiritus, reque Sacerdoti, vtcumque indicata, domum ab eo exorcismis, sacrisque precibus expiandam curauit. Quod is dum obiret, inclamantes se lamentabiliter dæmones audiebat puella, heu! Spes heu! cernebátque cum impetu in supremam ædium partem procurrere, inde in hortum se dare præcipites. Ibat tam annus 1603. & Zuricum in pagum vbi hæc gerebantur missus venit ex nostris Sacerdos ad conciones Maioris ieiunii; huic puellæ parens totam ab ovo retextit historiam, & molestissimam exponit filia, domusque infestationem. Cui noster ante omnia auctor est, sacra confessione tum animum purget, tum præcipuè filia, quæ iam ætatis agebat vndecimum. Huic vero deinde S. Ignatij effigie tradita serio præcipit, eam lemuribus, vbi comparerent, confestim exhiberet, iuberetque illos facessere, nihil secum illis in perpetuum esse velle. Fecit animosè quod imperabatur, maligni spiritus

ritus ad primum imaginis conspectum, horrendum fremere, ac vociferari, dira omnia iactare, imprecarique Iesuitis, & peiores diabolo dicere, fuga demum se tenebris condere, ausi tamen post paulum reditum tentare, longe alij videri voluerunt, nempe humanam exuti larvam, monstruosa specie, cornutis frontibus, ignem ore proflantes, quos illa denuo S. Ignatij subito prolata effigie sic ab se abegit, vt nunquam se illi quamdiu vixit spectandos dederint. Verum formis eorum immanibus quasi siderata mentem vnum infirma iacuit, ipsaque familia multis deinceps calamitatibus id peccatum luit.

XXXIII.

Captus pedibus, & cruribus sanatur Monachij.

Sub annum 1628. Graffio cuidam, annorum tredecim puero, contractis obduratisque crurum nervis, carne ac furis ossium tenuis exsiccatis, etiam pedes transversim in globum obtusi sunt, ita vsu eorum captus, genibus solis, & manibus reptabat, suas pone trahens inutiles tibias; sic miserabiliter affectus Monachium in Noricis ex pago suo vicino perductus est; illic egit sex menses mendicans, dum eius misertus nescio quis, narravit aliqua non pridem ab S. Ignatio mirabiliter edita, suavit ad eum confugeret, expectationem mouit sanitatis ab eo exoranda, aurem præbet momenti, ac studium mendicus, maximè post quoddam de eo læti somnij omen, vouet se spatio hebdomadarum trium, quotidie altare S. Ignatij, nostro in templo aditurum, & recitaturum illic rosarium Virginis; incipitque statim quod vouerat exequi. Trahi se curat ad templi fores, inde manibus nitens adreptat ad Sancti altare; instaurat votum quod nuncupauerat; confitetur; sacræ mensæ accumbit; precatorium rosarium pie orans exsoluit; & sentit interea reualescere sibi crura, distendi nervos, redire & euolui pedes. Experturus itaque an posset consistere, orantis ibidem femina vt assurgeret, manum rogat; sed eo subsidio iam tum sanus minimè indigebat, constitit firmus, securè ac liberè ambulauit, Deum laudans, & agens Sancto Ignatio gratias, magno populi spectatoris, & testis concentu, & applausu.

XXXIV.

Aliud ibidem simile præcedenti.

Triennio post, ibidem aliud editum, non minus illustre præcedenti. Erat Anna VVollfleberin annos nouem, & decem nata, pede altero plane inutili, & in oppiduli sui nosocomio utcumque victitabat, huic S. Ignatius Iesu nomen manu altera gestans, altera vero librum, Sacerdotis ornatu adstitit; hunc enim fuisse, visum referens intellexit, cum ante quis esset Ignatius nunquam scisset. Vnde optimè coniecit non esse inaniter hanc sibi obiectam speciem, nec tantum spectaculi gratia, sed offerendæ potius sanitatis, ad eam petendam supplicem animum conuertit, promisitque se ad eius altare formam cerei pedis appensuram, & sacrum semel curaturam. Sed enim misellæ, cum vix mendicato victum in diem colligeret, voti fidem per menses aliquot non licuit liberare, præterquam quod distabat Monachio milliaribus aliquot, nec valebat se illò conferre, nec præsto aderat à quo duceretur; aliquando tamen sibi ipsa vim faciens, tentare iter aggreditur, trahitque se ingenti labore, piæ comitis brachio subnixa, donec ulterius.

ulterius non valens, in publicam viam se abiicit, vnde illam casu præteriens rusticus, sublatam in carrum, Monachium vehit, & pro templi nostri foribus deponit. Ingressa tunc quidem sat habuit se sancto sistere, & aliquid olei quod ei ardebat in lampade petere, quo mortuum pedem inungeret. Die postero reuersa, ritèque confessà, rei sacræ adest, sub cuius exitum, probare placuit, num suus pedi vsus rediisset; duarum igitur quæ simul aderant manibus in pedes erecta, vsque adedò valuit, vt omisso subalari fulcro ad sacram Eucharistiam procefferit sola, suumque se bellè ac integrè sana, in pagum retulerit.

Regebat Panormi Collegium anno 1574. Paulus Achilles magnis vir dotibus, & sanctimonia; isque tum per se eximie, tum per suos, conuersioni animarum magnis progressibus incunbebat. Hæc damna rei suæ inferri pati non potuit Dei animarumque hostis, vindictam adornauit qua nulla poterat detestabilior. Sagas quatuor meretrices instigat, vt se concordia nequitia, suo quæque ab dæmone intra Collegium importandas curent, omnesque flagitiorum artes expediant ad labefactandum alicuius pudorem. Noctè igitur quadam in Collegij aream simul inferuntur; inde in summos gradus quæ porticum aditus ad cubicula inducit. Illic occulta vi defiguntur, repellente magno impetu infames furias, quoties progredi conarentur; exstimulabant illæ pegafos suos amenti rabie, videbanturque illi ad perfringenda obstacula conniti; verum, vt olim prophetam belluinum, sua docuit asina; sic scelerosas veneficas, vectores sui capri docuerunt, majori se potentia retro agi, quam nec vngue transuerso valerent transilire, si vel vna quæque sexcentis dæmonibus potentissimis insideret. Ita derisi spretique paredri suas in prostibula amicas reportarunt. Sed earum vnã vt forma, sic turpitudine & impudentia cæteris præcellentem, indignatio incessit tentati frustra apud nos facinoris, cui nullum alibi impedimentum eiusmodi obstitisset: integratura nefarium crimen, sacrilegis apud nostros confessionibus, molitur cum iis falsa pietate, amicitias in scelus faciles, vt cum denuo in Collegium referretur, clandestinum illic receptorem in promptu offenderet. Verum ne hac quidem via quicquam egit: Quinobrem eandem iterum aleam quatuor furia repetunt, reuehunturque in Collegium ab suis dæmonibus intempesta nocte, penetraturæ se in cubicula si possent. Vix intra septa peruenerant, cum S. Ignatij occursum veluti fulguris, luce terribili splendentis, impurissimum choragium dissipatur, nec voce opus, nec manu fuit ad indicendam fugam dæmonibus: primo Ignatij adspectu exire præcipitant, & suas secum asportant veneficas. Harum postea vna ad frugem reducta, rem, vt à me narrata est referebat, confirmabaturque distincta minutim eorum recensione quæ in Collegij atrio, & scalis viderat.

Admissus est Hispali adiutor laicus in Societatem, vt vero solet bonum absens queri ardentius, quam partum seruari, sensim intepuit prima illa in Deum pietas, vt necesse fuerit iuuenem ultra legitimum biennium probare, priusquam

XXXV.

Saga quatuor cum suis dæmonibus ex Panormitano Collegio S. Ignatij aspectu fugantur.

XXXVI.

Lethale vulnus adiutoris egressi ex Societate repente sanantur.

quam votorum nuncupatione adscriberetur in Ordinem; qua ille offensus medicina, tanquam iniuria, rectorum abiit, significatione minimè obscura, religionis solo, quam leuiter hæssisset. Siue autem familiarium oculos non ferens, seu lucri fame, Indiam petere decreuit; & iam cum Nauarcho transfegerat, expectabátque proximè conscensurus, cum ecce à tergo transfuerberatur pugione; manu, tantum abest inimica, sed eius quem nunquam nouerat: cultus enim, & habitus similitudine errauit in homicida, capitalem falso hunc esse arbitratus, quem repositam animo gerebat inimicum. Adest extemplo confessarius cum chirurgo, plus ille necessitatis inuenturus, quam hic spei: confessionis, & viatici sacris mysteriis procuratur; tum ad medicationem venit vulneris, cuius vbi locum, & altitudinem explorauit chirurgus, facile intellexit nihil sibi quod illic ageret restare; ne tamen nihil egisse videretur, vt postmodum falsus est, albumen plagæ illitum adstrinxit, & Sacerdotibus animandum ad mortem Christianè obeundam reliquit. Inter hæc infelix nimis gnarus ferrum longè alia vibratum manu, ab ea quæ vulnus fecerat; totus erat in culpanda sua, lugendaque volubilitate, cuius præter acerbissimum dolorem, & pœnitudinem nullum caperet fructum, iam iam moriturus. Se quidem si vitam, diuinæ bonitatis miraculo retineret, iurabat illam Deo & Societati in perpetuum redditurum. Ad hæc S. Ignatium quamuis seriùs agnitum, patrem nihilominus appellans, mira polliceri seruitutis æternæ obsequia; redditurum se domum mercenarij, ac mancipij titulo, non filij iure; indignum se tam dulci nomine; flens, dolens, supplicans, noctem illam traduxit quæ illi suprema credebatur. Dedit sanctus precanti aures propitias, flexusque misericordia, non vitam modo seruaui morienti, sed repentinam contulit sanitatem; mane de illa mortifera, altèque dorso infossa plaga nihil comparuit præter inductam cicatricem, restem vulneris perfanati. Hac duplici animæ, & corporis valetudine donatus, ex promissi fide, Societatem diuturnis tum precibus, tum sui experimentis repetitam, tandem obtinuit.

XXXVII.
Dolore capitis, & oculi liberatus.

Bartholomæum Contestium Majoricæ chirurgum discruciabant capitis dolores tam feri, & crudeles, vt amentis instar volutaretur humi, & rabie percitus videretur: alterum deinde oculum inflammatio vrebatur tam intolerabili tormento, vt (quod postea iuratus asseruit) chirurgi sodalis peritissimi operiretur in urbem reditum, ad eum radicitus eruendum; tenebris interim conclauis inter defectiones animi se clausum tenebat, lucem quamlibet tenuem deuittans, quod sanum etiam oculum ex affecti consensu vexaret. Illic nescio quis officiosus consolator, mœrentem inuisens, spem facit leuaminis de cœlo, narrat quantis S. Ignatij gloria clareret mirazulis, nominatim vero applicitum subscriptionis chirographum, quam præsens esset morborum medicina. Mittit absque mora qui enixè rogent vt ad se deferatur; curritur, defertur, & tam præsens secum ac subitum remedium inuehit, vt eo vix in cubiculum illato, omnis planè oculi, & capitis

pitis dolor euanesceret; in lucem prodit iam oculis gratam, cibum sumit, quem auerfabatur prius. Beneficij gratias sancto agit, & nostris chirographi. Ægrè ab se illud amouerat, cum mali prima vis tota denuo repente ingruit; reuocatur de via qui chirographum referebat, recipitur, adhibetur, morbus omnis difflatur; quas easdem vices toto quadriduo toties probauit, quoties ab se chirographum abstulit, donec tandem illud repetentibus patribus, valetudinis securus restituit.

Huic ferè geminum euenit in Colonna Correia item Maioricæ quoad cruciatus capitis, & alterius oculi, quem subinde credebat euulsum stirpitus; sed malo insuper cæcitas accessit; cum referente aliquo didicit quod ante biennium in Contestio factum narrauimus, impetrato igitur chirographo, adhibitoque ad oculum, cæcitatē vnà omnemque alium dolorem depulit.

Ante hos Romæ iisdem in morbis virtutem chirographi senserat Olimpia Marina tam immani tormento capitis extra se posita, vt continenda esset vinculis, ne ad parietes caput allideret. Hæc item chirographi, contactu triplici, sic persanata est, vt è vestigio, & febris qua detinebatur, & capitis dolor abscederet.

Sed ad eò multa sunt hoc solum chirographo prodigia diuinitus edita, vt iustum volumen possint conficere: nam puella cæca Valentia, lumen eius tactu recepit; & quidam ibidem ex ministris aulae primariis vertiginem discussit, quæ post sex mensium irritam medicationem degenerabat in apoplexiam; & Madriti è Societate Ioannes Rojas, torminibus stomachi periclitari de vita solitus, illius tactu sic valuit, vt ad confessiones in templum statim descenderet; & è nostris item Martinus Gardius, diuturnum dentium dolorem momento dissipauit; & Dominus Ioannes de Aquilera Toleri Chartusianus ex neruorum contractione crure altero captus; ac Michaël Glosius S. Martini prope Hefdinium Abbas ex præmonstratensium Ordine, brachiorum & crurum paraysi, eiusdem remedij mirabilitate sanitatem adepti sunt.

Verum vt alia taceam, quæ habentur in actis ad sanctitatem Ignatij probandam confectis, vnum addam exempli quam prodigij non minoris. Romæ Sacerdos è Societate concionibus & fama notissimus à nobis discessit, abeundi causa ex iis fuit, quæ perseuerantis constantia iactura puniuntur. Hic anno sesquimillesimo nono, & nonagesimo, altero oculo grauiter laborans, tandem illum amisit: conuenit illum officij gratia adiutor è Societate, qui S. Ignatij admoto chirographo mira confluuerat patrare: Optauit ægrotus huius quoque beneficij fieri particeps, cæcoque oculo chirographum appressit, sanctum rogans, vt lucem redderet; sed euentu rogantis commerita, non preces secuto, post amotum chirographum, altero etiam quem sanum habebat oculo, cæcatum se comperit, sancto arbitror id volente, vt ea cæcitas excæcati animi collyrium fieret.

XXXVIII

Simile pracedenti.

XXXIX.

Simile item Roma.

XL.

XLI.

Concionator è Societate egressus S. Ignatij chirographo oculum amisit.

Michaël

XLII.
Ex lapsu mo-
riturus sana-
tur anno
1600.

Michaël Hokolzerus in Collegio Sallienti ædituus campanariæ turris ex culmine in præceps ruit, & mirum tam alto allisu non fuisse subito extinctum: attrito tamen grauius corpore, capite saucio, & emortuis sensibus in proximum lectum coniicitur. Chirurgi, vt caput hiare conspiciunt tot, ac tam lethalibus fracturis, & ex valido afflictæ cerebri recullu conuelli hominem sæpius, plusque viciis breuissimo tempore epilepticis affectibus corripit, vitam illico desperant. Sacro itaque oleo vngitur, magisque de mortis quàm vitæ præsidii illi prospicitur. Succurrit nihilominus Patri cuidam, vt S. Ignatio illum commendaret, cuius effigie capiti iacentis pie imposita, cum domo vniuersa quæ tanquam morituro suis precibus aderat, eum à S. Ignatio petit, fuitque illico rata petitio. Redit sensuum vsus, monetur sanctum inuocare; interrogatur num eius imaginem agnoscat? Ego vero, inquit, hanc probè agnosco, sed alia specie, ac multo illucrius illum vidi. Quoniam autem modo tametsi nescitur, at scitur quamprimum valuisse, nulloque in posterum ruinæ illius sensu solita ministeria integrasse.

XLIII.
Gravissimè
agrotata visa
S. Ignatij sa-
natur anno
1598.

Reffredam Flosiam Duaci in Belgio natam, morbi diuturnitas vix iam curabilem fecerat; cumque indormisset, duos videt in somnis Societatis cultu Sacerdotes, quorum alterum satis norat Maximilianum Capellium, quo dum is viueret, à confessionibus vsa erat; alterum quis esset ignorabat. Maximilianus accedens propius, vides, ait, istum qui mecum huc venit, is est Pater Ignatius, proin si quid est quod à Deo velis, illo vtete precatore, certoque, quid vis impetrabis? Hic virgo pridem S. Ignatio imprimis addicta, respondit se tantum optare temporis, quantum ad componendum negotium sat foret, quod alioqui se tunc moriente pessum ibat. Quæ dum diceret attendebat defixis oculis, ecquid optatis Sanctus annueret. At is placido vultu, & silens annuit, manûque bene adprecatu abcessit. Excitata Virgo talique somnio mirè læta, multo effusius gauisa est cum se voti compotem aduertit, lecto enim surgens inopino conspectu familiares terrauit; quoad recensita miraculi serie, cum iis Deo & S. Ignatio laudes meritas perfoluit: ipsa non modo conualescens, sed primis viribus tædonata, domesticas operas repetiit.

XLIV.
Nauis mani-
festo naufrago
eripitur.
anno 1601.

Soluerat nauis S. Thomæ Philippinas versus inagno militum, & vectorum numero, inter quos nonnulli è Societate. Post duorum, & sexaginta dierum navigationem, comparet terra quam arbitrati sunt nauæ caput spiritus sancti esse. Hanc tempus obortis nebulis per obscurum oculis eripit; inde mari torrente in incertum abrepti, deferuntur in locum scopulis, præterquam à puppi circumseptum, ex quibus nauis, duabus iisdem quæ se induerat faucibus, nulla velorum, & venti dispensatione, eximi potuit, pertinaci aura semper in scopulos ad certum naufragium repellente. Nox inter hæc ingruens, in anchoris, ad metum; in votis ad Deum exigitur, iamque illuxerat, cum tempestatis aucta violentia proximum exitum indicebat. Quare datur tormento signum ad reuocandum nauigium quod plagæ explo-
randa

randæ causa dimissum fuerat, ut posset naufragis subsidio esse. At hic, nauis Prætori, Antonio Maldonato Riberæ, cogitatio incidit, eius in cultum S. Ignatij præclarissimo studio mirè quadrans, implorandi nimirum ipsius auxiliij tum ut atrox discrimen discuteret, tum quantâ esset in cœlis gratiâ palam incredulis faceret; pridic siquidem de sanctimonia illius, nondum videlicet Beatis adscripti altercatio fuerat, & quantum ad aliquos minus honorifica quam deceret. Ut autem constaret gratiam quæ postularetur, eius beneficio deberi, rogauit ut horis ante meridiem duabus, ventum, qua valebat apud Deum potestate mutaret, quo possent iis defuncti scopulis portum tenere incolames. Supererant quatuor ad dictam decimam tantum horæ; quidam è Patribus, temoni S. Ignatij imaginem appendit; atque illa omnino quam Prætor statuerat decima, tantum ventus remisit, quantum desinite opus fuit ad explicandam nauim ex illis faucibus, implicandam prorsus nautarum iudicio, in alios scopulos, si quauis aliâ venti mensura ueheretur, sic salui, lati, & alacres portum breui tractu optatum attigerunt.

Transibat Mediolano Philippus Lopesius Villanouanus, vbi iurgatus cum quodam sibi noto, etiam ad manus venit, ac dum colluctantur, detractum ille Philippo pugionem sub eius mamilla defigit, inter nonam & octauam costam. Increuit vulnere febris ingens, pulsus durities, & sudor frigidus cum deliquo spirituum, & ægro anhelitu: chirurgus plagam palmi altitudine metitur, & tam ipse cum perito sodali, quam medicus, ex communi examine non plus ei vitæ, horis quadraginta restare pronuntiant. Iam quidem peccata expiarat apud Sacerdotem quem primum necessitas obtulerat, sed quod Castellane non satis caperet, ne quid resideret animo scrupuli Sacerdotem acciuit è Societate, qui postquam audiit confitentem, plurimum suasisit, ut in patrocinio S. Ignatij vitam deponeret, peteretque ab eo seruari, si è re animæ futurum prospiceret: morem faucius gessit, vouitque se ad eius sepulchrum, si sanus euaderet, donarium ex argento missurum. Quibus ita peractis febris ponit; redit spirandi facilitas; vulnus postridie, bolidem vix vno digito admittit; quod suspicati medici ex tumore ortum, futuri abscessus prænuntio, noua consilia distulerunt quoad clarioribus indiciis docerentur. Sed erat hæc conglutinatio, non tumor vulneris, quod intra quartum diem cum planè coisisset, septimo agrotus lecto se expedit, nono iter quod cæperat in Belgium repetit.

Fuit Stanislaus Philippouizio Varfauia proconsuli quadrimus filius Hiacinthus vitæ ex morbis conclamata, cuius in momenta mors expectabatur. Auctor fuit matri Sacerdos Canonicus, ferendi puerum in Societatis templum, nuncupandique pro illo ad S. Ignatium voti. Paret pie suadenti mater, patre licet admodum repugnante, quod moriturum prius crederet filium, quàm ad templi fores ventum esset. Verum longè secus quam metuerat euenit; tulit puerum mater, toto sacri tempore coram

XLV.

*Ex lethali
vulnere sa-
natur.*

XLVI.

*Quadrimus
puer Varfa-
uia sanatur
anno 1611.*

HH h

S. Igna

S. Ignatij effigie sustinuit brachiis, stens sancti suffragio commendavit: peracta re sacra, sic sanum deprehendit, vt impositus altari, per se in pedes consisteret, quod pia matris acerbis lacrymas gratulatoris mutavit.

XLVII.
*Paralytica
sanatur.*

Annam Barcellonaiam sexagenariam, ea biennio tenebat paralytis, vt gressum nili misere se trahens, & fulciete aliquo, non moueret. Huic interuenit apoplecticus affectus, & intercluso medio corpore, lecto affixit immobilem, ad hanc sani dolores partem apoplexi superstitem, ita cruciant, vt toto octiduo oculos in somnum non clauderet. Nihil ergo deinceps humanitus ab hominibus expectantem, adegit necessitas eò fidentius ad S. Ignatium confugere, ac inuito licet membrorum stupore, obstinauit animum per se illi se sistere, confisa illum haudquaquam passurum, vt domum inanis rediret; nec eam sua persuasio fefellit, adminicula sibi tot adiunxit, vt exiguum illud quod intererat spatij ab suis ædibus in templum nostrum, duabus horis demum confecerit. Ibi sancto promittit, nouendialem precem, sacrum vnum, cereum anathema, confessionem peccatorum, & in eius sacello sacra Eucharistia sumptionem. Votum ediderat, & miratur se repente sanari, reuiuiscit, excussisque tot morbis domum redit absque adminiculo sola; postridie integre iam valens, templum repetit liberatura promissi fidem.

XLVIII.
*Crure capta
repente sanatur.*

Est Manebrega Hispania oppidum duabus ab Calataiude leucis, illic in ædiali Valerius Piquerius è Societate per quadagesimam concionatus est anno 1623, cumque in templi sacrario animaduertisset S. Ignatij tabulam, stantis & caluam mortui altera, librum manu altera præferentis, rogauit eam in templum transferri, & ad publicam venerationem in sacello reponi. Quod solemnè ac frequenti pompa die altero paschæ peractum est, verba fecit ad populum pater de sancti laudibus, & miraculis, eius deprecatione impetratis. Quibus in eius fiduciam ex iis qui aderant mulier, accendi se sensit: erat hæc Hieronymi Ladronij Gueuarenensis vxor Maria Gasconia nomine, & crure altero deformiter claudicans, procedere tres passus non poterat nisi aliquo sustentante. Promisso igitur se S. Ignatio obstringit si valetudinis optato se dignetur bono, ex templo miraculum voce contenta vulgaturam. Vix precationem votumque clauserat, cum enodari pes, laxari produciue nerui, ipsa consurgere, stareque in pedes tam firmiter, vt si nunquam iis fuisset affecta. Voce ergo quantum potest elata mixtis præ gaudio lacrymis Miraculum inclamat, procurritque ad sacellum festina in quo sancti effigies locata fuerat, stupente populo, quam dudum viderat incessu priuatam momento valuisse.

XLIX.
*Brachio ca-
pta persana-
tur.*

Nouitatem rei spectabat Maria Parientia Alfonsi Boëssij coniux, & liberalitate permota S. Ignatij, tantulis precibus tanta indulgentis; eadem qua prior conditione ausa est petere læuum brachium sibi restitui, stupore emortuum, & medicatione chirurgorum, quam suo pro malo deterius, Auditur precantis fiducia, ex crepitu ossium, & peruadente brachium vigore insolito sanari se sentit, experturæque rem brachij motu, vbi valens

&

& viuulum deprehendit, assurgit, & absque dolore illud circumagens, inclamat & ipsa, se Sancti Ignatij inuocatione ac miraculo persanctam.

Nec huius diei beneficentia, hic finem habuit. Mariæ Sanctiustæ ad cæcitatem nihil deerat præter extinctionem tenuissimi luminis quo solum admota propius, tamen confusè, & quasi per nebulam cernebat, Sibi hæc etiam integram visus facultatem à sancto petiit, seque rem sacram in eius honorem semel curaturam; & exorauit confestim quod rogarat. Velut enim quiddam euelli sibi ex oculis visum est, quos in diuersa repente concitiens. eminus, cominus probauit esse vbique perspicaces.

Excellit tamen in his Munebregæ diuinitus gestis, Bernardæ Benediddæ Philippi Gomeij vxoris sanatio. Nam cum esset annorum duorum, & triginta, postremos octo cõsistata fuerat tot malis, vt prodigio haberetur quod viueret. Brachium vlcere, pulmo tabe, pectus plaga languebat, ore sanguinem purulentum mittebat sæpius, cruciatibus stomachi acerbissimis torquebatur, iamque sexennio quicquid cibi sumpisset, reiectare post paulum cogebatur. Ac demum subinde patiebatur animi periculosa deliquia: huic erat filius adolescens, qui edita illic quæ dixi prodigia, quorum & ipse spectator fuerat, matri referebat, rogans confidenter & supplicans, vt se quoque vellet in beati sacellum, quocumque tandem modo importari, vbi cum aliæ vsque ad eò facillè fuissent morbis expeditæ; multo procliuus id esset adeptura quæ grauius aliis, & miserabilius laborabat. Verum mulieri deferri ad templum, quasi efferri ad tumulum videbatur, ita erat viribus destituta, sed eius interuentu Valerij, à quo imaginem S. Ignatij narraui sacello illatam, erecta est in spem remedij, edocta est opem ex eo quarere, applicitas sibi eius reliquias reuerenter excepit, marito simul nouem sacra vouente ad sancti altare celebranda. Ipsa voluntate quam potuit maxima, eius apud Deum merita implorauit. Atque hic illam subito occupat animi defectus, & toto corpore ingens sudor. Postquam restituta exclamat, salua sum prorsus, & morbo plane omni soluta; lectoque mox surgens, & valida, eo ipso die, in S. Ignatij sacellum se confert valetudinis ac vitæ meritas gratias professura.

Aliquanto post hæc admiranda, in pago, cui Pardo nomen, duodennis puella ex profluuiio sanguinis diem obierat. Flebat mater dolore confixa coram S. Ignatio, flagitans vt suam, hoc etiam in filia casu, potentiam celebraret, nec enim illi operosius futurum mortuo vitam à Deo obtinere, quam membrorum officiis capto, restitutionem. Horas iam quatuor iacebat mortua, cum ecce vocem appellantis se, mater excipit, Viuo, inquit, mater, S. Ignatius me vitæ reddidit; surgensque, non modo sanitate, sed plenius viribus donata, paulo post ad oues pascendas rediit.

Neque huic vni puellæ mortuæ, vitam S. Ignatius exorauit; Munebregensis Medici filium fere adhuc trimestrem, offula ex vino præfocarat, dabatque iam parens de illius funere mandata, ex opposito mater eius vitam ab Sancti Ignatio repositens, infantem oleo liniuit quo lampas in

L.

*Visum prope
caca perspi-
caceam reci-
pit.*

LI.

*Multis diu-
turnis, &
grauibus
morbis impli-
cita sanatur.*

LII.

*Puella mor-
tua vitæ red-
ditur.*

LIII.

*Infans mor-
tuus suscita-
tatur.*

eius facello lucebat, statimque infans, fletu vitam redisse testatus est.

LIV.

*Miracula
centum & eo
plura mensis
vnius spatio
Munebregæ
patrata.*

*Iridens mi-
racula S. Ig-
natij puniur.*

Sed hæc, gesta dumtaxat Munebregæ, extra modum ferantur si velim singula persequi, vno enim tantummodo mense supra centum illic, virtus S. Ignatij patrauit miracula. In iis paralyti annorum duodecim absolutus; elingui vocem articulare vix vnam valenti explicata est lingua; cæcis quatuor, data videndi facultas, & eorum vni labra exedens cancer extinctus; multis brachiorum, & crurum stupor emortuus, actuoso spiritu animatus; cuidam ex iis pes putridus proximèque refecandus, ad vsum pristinum reductus. Ferunt nihilominus acta illic iuridicè confecta, & scriptis inde relata literis, sanatarum prodigia mentium plura fuisse quam corporum; hominesque sceleratissimos in ipso aditu facelli, ad aspectum illius imaginis magnoperè permotos; dolore, ac lacrymis emolliiri, nec prius egredi, quam confessionis veræ piaculo admissorum conscientiam purgarint. Hæc dum venerabilis fama, vicinis circum oppidis ostentaret, vir pius Calataiudensis quæ spectauerat ipsemet, multa cuidam amico memorabat, sed is amici credulitatem inurbanè, sancti debilitatem impiè illudens, itane ait, Ignatij miracula Munebregæ? quid potest miraculi præstare tabula? versusque ad asserem qui magna mole innitebatur parieti, quasi supplicabundus fannio; facere, inquit, Munebregæ dicunt miracula tabulam, fac tu hic item Calataiude ô mea tabula. Mimam vix egerat, cum resiliens è muro, magno impetu asser in eum reuoluitur, & graui pondere caput, corpusque sacrilegi atterit, condigno sanè precatione illius miraculo.

L.V.

*Monialis ex
confractis
ossibus repente
sanatur.*

Isabella Rosellia Barcinone, S. Elizabethæ monialis, annum agens à sexagesimo septimum, lapsa ex edito, coxendicem fregerat, ossibus in schidia comminutis anno 1601. hanc carnificina medicationis per dies quadraginta, vt cruciatibus ita patientiæ merito auxit. Accessit tumor cum acutissimo dolore, aliaque sabinde, ac demum amens furor ex quibus omnibus ultra paucos dies non fore in viuis medici affirmarunt. Tota ergo ad S. Ignatium ab inanibus præfidiis conuersa, soluit coxendicis fascias, emplastra proiicit, S. Ignatij reliquias, comminutis ossibus apponit, tertio Pater, & Aue recitat, sancti viri implorans salutarem manum. Postque tam breuem precatiunculam, en ossa committi, & conglutinari, detumescere carnes, dilabi dolor; illa miraculum exclamare, vestes poscere vt illicò surgeret, quod cum facere vetarent moniales, vt nihil iam obstare, vetantes doceret; quod prius sine cruciatu non poterat crus coram expedire ac facillè mouit. Iussu itaque valere lectulo, & vltro citroque ambulans, parti sanatæ plus inesse vigoris ostendit, quam vnquam affectæ.

LVI.

*Desperata
curacionis
Febriens sa-
natur.*

Ioannes Leida Maioricensis anno huius sæculi quinto, ex febri acuta iacuit tam impotenti stomachi nausea, morbique augmento, vt fore lethalis primum creditus sit; deinde sanationis expers ob neglectam sanguinis missionem quæ præscripta ægroto fuerat, Verum vt erat in S. Ignatium mirè

mirè pius, audita medicorum sententia, ad superioris medici tribunal pro-
tuoat, eius præsidium implorat, post quæ in somnum lapsus, tamdiu pla-
cide quiescit, dum ingenti splendore excitatur, & Anna Blanca! inquit,
(erat hæc eius vxor) vidēsne hanc lucem, & in ea S. Ignatium qui mihi
salutem attulit? Ac visum quidem mulier non vidit, sed eius illico fructu
gausa est; surgens enim maritus, seque nullo iuuante vestibus induens
in Societatis templum festinauit gratiarum officio pro vita, & valetudine
functurus.

Michaëlem Ludouicum nobilem germanum miserat parens in Lotarin-
giam, vt Gallicam linguam in aula Ducis disceretur. At enim iuuenis
præter linguam, mores didicit parum sanos, inter quos ludendi vacors, &
impotens libido panè illi exitio fuit. Amissis enim foliorum ludo qua-
cumque habebat pecuniis, solusque secum iacturam suam dolens, versa-
bat animo si dæmon pro fictis, vt vulgo facere dicebatur, veros sibi ac
notæ optimæ nummos daret, nullam se ab eo conditionem reiecturum.
Hæc mente conceperat tantum, cum ei extemplo se sistit æquæuus iuue-
nis, præstanti gratæque specie, & cultu nobili; cuius tamen et si elegantis,
multumque vrbani aspectu inhorruit, suspicatus haud falsò hunc esse dæ-
monem; at is ei arridens, & humerum palpans, homo nihili, ait, quid
tute hic metuis? tibine adeò insulfus videor, & ore deformis, vt fastidio
sim. Age modo, vide *As* tantum argentum an velis? Familiari hoc affa-
tu factus audacior infelix, argentum? inquit, verum cuiusmodi? adulteri-
num, vmbatile, meo nobilis sumptui indecorum? per bonum dico, subin-
fert dæmon, sincerum, ac probatum. At scin qua copia? quanta tibi lu-
bitum fuerit. En, & manum pecunia onerans, vide, examina, vt ere ac si
qualem tibi ego illam præsto probaueris, redi vt de cætero condicamus.
Hæc instructus pecunia, sodales reuisit ludo adhuc immerfos, ludum in-
staurat, iacturam refarcit quam fecerat, nummis omnes exhaurit, redit-
que alacer quo illum hostis opperiebatur, qui obuiam misero procedens
sumne, inquit, iam verax, an non? nummi ecquid veri ac boni? imò
optimi ait adolescens. Alterum tantum vtinam habeam: alterum tantum?
dic sodes, velim, in promptu fuerit; subdit dæmon. Sed tu mihi vicissim
quid dabis? Excusanti egestatem in præsens Michaëli; deest tibi, vrget ca-
codæmon aliquid sanguinis? non potes mihi quatuor stillas dare? pre-
hensæque eius læua nullo sensu doloris, visus est musculum brachio exi-
mere, & inde guttas sanguinis aliquot putamine glandis excipere, porre-
ctæque carta, & calamo, scribe, ait, dictatque caracteres omnino decem,
quorum in huius miraculi tabulis formam vidi, suntque maximam partem
græci, sed nullum quod quidem significet vocabulum componunt. Multo
vero plures iussit altera in carta scribere prioribus similes. Post hoc, tua
esto, inquit, hæc cartula, camque inseruit vulneri ex quo seu duxerat, seu
visus erat musculum ducere, idque momento ita copulauit, vt vna eius
appareret cicatrix. Pergensque porro. Vi huius cartulæ, quæcumque ait
HHh 3 optaueris,

LVII.

*Adolescens à
dæmone cui
se tradiderat
liberatur.*

opraueris, à me feres, quodcumque iusseris impetratum, & factum putabis, idque per solidos septem annos, quibus expletis meus futurus es, id enim hac altera in carta quam penes me seruo, tuo chirapho promittis, placetne tibi conditio? ad hæc altum suspirans inconsultissimus iuuenis, assensit nihilominus, móxque dæmon eius se oculis abstulit. Postridie tamen, bene matutinus, ad eum reuertit, suavitque quarundam precularum quas consueuerat recitare, deinceps morem omitteret, pios quoque ex eo libellos quibus vsus fuerat emunxit, vt possimus, aiens, frequentius inuicem, maiori consensu, & alacrius agere. Exin vaferrimus adolescenti diu noctu adesse, famulari qualibet specie, quacumque in re voluisset, docere illum maximè curiosa, sed nunquam non pessima, nouos illi quotidie flagitiorum modos, ac figuras describere. Iamque conditi septennis bona pars fluxerat, attigeratque ætatis vigesimum, cum domum à patre reuocatur, expectante ab aula filium liberaliter institutum, nec generi suo indecorem. At heu! nihil eo turpius, nihil profligatius, pauci menses tempori deerant quo se dæmoni manciparat, & quâ eius impulsu, quâ detestabilis conscientiæ furiis se ipse desperans, cœpit absfona quæuis, & alienissima tentare, sed semper sceleratissima: nam parentem vtrumque venæno petiit; igne castrum paternum; et si neutrum Deus licere dæmoni voluit, à quo ille magicum puluerem ad hoc acceperat; vt nec miserum fuit manus sibi videntas inferre, bis enim laxata in pectus catapultæ, ignis vltra fomitem non iuit. Quæ postrema hominis rabies, calamitatis execrandæ quam mente premebat, inditium fecit: sororibus si quidem furioso adstantibus, ne idem tertio in se nefas tentaret; alteraque earum rogante cum lacrymis, vnde illi tam demens, & abominandum consilium? quive illius aut mœror, aut timor tantus, cui non posset nisi morte occurri? breui fore respondit quod tunc confectum voluerat; non esse penes se, vt secus faceret, aut secus viueret. Quibus mater summatim acceptis, rescire ex eo particulatim singula voluit, nec sine deliquio animi audiuit. Sed cum esset Suuefeldianæ hereseos, induissetque in eam filium, eius magis lamentabatur vicem, quam vera remedia requirebat, donec die quodam vidit coram, illum à dæmone corripit, retortoque in tergum corpore, in glomum reuolui, vt medium rumperet, accurrensque tunc Deo commendauit, tandem vero coacta religiosi hominibus curandum tradidit, quorum ille fastidio nauseam simulans, breui Eistadium aufugit, sceleratius quàm ante victurus. Verum à germano Herbipolensi canonico retractus, tutoque vinculis adstrictus, Molshemium ducitur, committiturque Societatis patribus, omni ope iuuandus, quam tunc illic S. Ignatius se liberaliter impertiri multis prodigiis testabatur. Quare hinc cruenta bestia prospectans, dolensque prædam sibi è faucibus abstrahi, dici non potest, quot minis, quot ludis, quanto terrore, & artibus, eam asserere contendit: incurfabat iuuenem leoni nigro nunc similis, nunc alijs feris, tanquam in frustra discerpturus; quibus

quibus perterritus, & vociferans miser in patrum brachia procurrebat; ac licet præter illum nemo spectra hæc cerneret, quandoque tamen rugitus, ac fremitus dæmonis etiam alios percellerat. Curationi fecit initium totius vitæ confessio serua, cui apparandæ præmissæ sunt aliquot ex primis Exercitiorum meditationes: sed malignus hostis à patribus, & iis quæcumque suggerent, tam auersum adolescenti animum iniecit, vt eorum conspectum pro supplicio odisset; ac si mentem interdum applicaret meditationi, occinebat in aurem continuo dæmon ne se iis cogitationibus maceraret. Forma demum syluestris hominis pilosa reuersus, perpulit aliud syngraphum fingere priori conuento geminum, & in obuium locum proficere, vt eo facile inuento, restitutum à dæmone, verum syngraphum putaretur, & pacta pro irritis dissoluta, liberque in posterum amitteretur à patribus. Subodoratus dolum famulus qui perpetuo lateri hærebat, Rectorem monuit, & acri obiurgatione, adolescentem Rector ita confirmavit, vt confessionem denique integrè pararet, ac rite obiret, at quanto suo cum sudore: ad vsque subinde interclusi animi defectum, ob simulacra formidabilia, & insultus feros, quibus illum exagitabat dæmon: sed iteratis crebro exorcismis, aqua lustrali, & feruidis ad Deum precibus, confessioni finem qui optabatur imposuit, ex quo mirificè reflectus, magnos sibi animos addi sensit ad impugnationes dæmonis frangendas. Inde in sacello S. Ignatij, imploratòque illius auxilio execrationes sacræ instituuntur in dæmonem, vt adigeretur insertum manui detrahere syngraphum, & alterum quod sibi retinuerat reddere. Ad hoc dies dictus Octobris duodecimus, ad quem se iuuenis cum spontaneis pœnis, cilio, flagellatione, inedia armasset; Rector de S. Ignatio sacrum fecit; iuuenis testibus externorū, & Patrum plurimis, Catholicam fidem sanctè professus est; eiurauitque pactum omne cum dæmone initum, ac vtrumque sua scriptum manu Rectori tradidit, à quo altari impositum, Deoq̃ oblatum. Post hæc sacra hostia confirmatus, horrendum in modum expauit, & consternatus, ac tremens, proclamauit, duos sibi terribiles hinc inde ad latera dæmones adstare. Corroboratus aduersus hunc metum, peractaque re sacra liberatus est à portentoso illo spectro abactis ab eo dæmonibus repetitione exorcismi, & S. Ignatij inuocatione, qui lectus potissimum fuerat ad vindicandam suo præsidio miseri iuuenis libertatem. Spectri porro quo exterritus est figura hæc erat: stabant vtriusque ad latus altaris duo specie caprorum ingentium dæmones, in posteriores arrecti pedes, anterioribus quisque inter vngulas, vnum tenebat ex syngraphis, quæ sacra imprecatione repræsentare cogebantur: iis ergo in fugam compulsis, cum eæ cartulæ quærentur, ecce tibi ad pedes exorcistæ breuior illa comparuit, quam iuuenis manui inditam diximus, cuius agnitu lacrymans, & eolatio quo laquam intuens, vnde sine sensu reuulsa fuerat, animaduertit illam quæ ab initio hæserat productiorem cicatricem sic euanuisse, vix vt eius exile vestigium cerneretur. Supererat alia necessariò dæmoni extor-

quenda,

quenda, instaurantur quæcumque ad recipiendam priorem adhibita fuerant pœnæ, professio fidei, eiuratio dæmonis, exorcismi, S. Ignatij merita, & votium de illo sacrum, ac diuini epuli sumptio, sub quæ grandis ciconiæ deformi corpore adest dæmon, minore tunc inuenis iam diuinitus confirmati, quam exorcistæ spectantis metu. Syngraphum alterum rostro bestia sustinebat, quod precibus ad S. Ignatium ardentem, & crebro iteratis, velut sibi excidere passa est, statimque conspici desuit. Curiosius humidi frustra quæsitum in altari tandem comparuit, eo ipso loco vbi eiurantis dæmonem iuuenis, chitographum fuerat à Sacerdote repositum. Hinc Deo, Ecclesiæ, ac sibi redditus adolescens, suæ post Deum libertatis S. Ignatio debitor, Christianè deinceps vitam instituit.

LVIII.

*Certo exitio
à S. Ignatio
apparente
ereptus.*

Noctu cælo pluuio, & obscuro Ioannes Luzzanus Olbesiensis plaustrum uehebatur, cum aliquot itineris sociis, veneratque ad locum, Turriculæ nomine, præcipitem, & angustum. Quare deflectens in prærupta plaustrum, ruinam traxit in subiectum solum altitudine hominum trium. Ioannes cadens exclamauit; ades S. Ignati! Quod autem solutum allisu uehementi plaustrum Ioannem operiret, obrutum comites putarunt, accurreruntque ad illum inde extrahendum, sed præter improuisum metum, nihil ei acciderat; nam quem in auxilium vocarat, adstiterat iuuantis habitu, atque ipsas quoque in heri gratiam seruarat mulas.

LIX.

*In partu pe-
riculoso præ-
sidium.*

Fuit Victoria Delphina Laurentij Altierij nobilissimi Romani coniux: ad hanc partui vicinam anno huius sæculi tertio vocatus est è nostris Sacerdos, confessionem auditorus, & adfuturus morienti, nam defectiones animi crebræ, suspiciosi anhelitus, & profluvia sanguinis immodica, mortem instare nunciabant. Perfunctus officio confessarius, imaginem illi S. Ignatij protulit adhortans plurimum, ad salutem ab eo certa cum fiducia sperandam: illa imagine reuerenter accepta Sancto Ignatio vicem suam ex totis præcordiis commendat. Sacerdos ruaritum afflictissimum consolatur, qui eo auctore vouet de sepulchro S. Ignatij ter pie adeundo, Eucharistia sumenda, religioso donario affigendo; quod votum ægrota ratum etiam habuit; Pergabant interea defectiones cordis, virium, sanguinis etiam ad triginta libras, credebaturque obitus imminere, at confidentior affirmabat confessarius, rem propterea in extrema deduci, vt esset miraculi euidencia clarior. Nec vero illum fefellit opinio; dum enim nostri ex veteribus erga nos domus illustrissimæ meritis, ægrotantis periculo solliciti S. Ignatio supplicant, sensim illam inuadit partus dolor, cessant animæ deliquia, vires instaurantur, intra horæ dimidium, partum edit solito grandiosem, & mortuum, sed viuorum more præmisso capite effusum; & contra quam virium, & sanguinis ferebat iactura, hoc vno se ex partu ægrota robustior & expeditior, quam ex vilo antea recepit: quod miraculo factum qui iacentem curarant testati sunt medici Marsilius Cagnatus, & Angelus Victorius. Ipsa virtutis tota Roma perspectæ, multas deinceps vitæ horas, quam S. Ignatio acceptam ferebat, ad eius sepulchrum quotidie orando expendit.
Mariam

Mariam Hieronymi Barardi vxorem Maioricæ partus difficultas iam quatriduum cruciabat, & cum medicis obstetrix, actum de illa censuerat quoddam vires iacenti deessent, ad fœtum mortuum expellendum. Afferruntur ad illam sanctorum reliquiæ, & in iis brachium S. Leonardi, ad emendandam illorum gratiam, sed hanc Deus S. Ignatij gloriæ cedere voluit: inferente sermonem nescio quo de fortunatis ab S. Ignatio partibus, accersuntur mox è Collegio aliquæ illius reliquiæ, quas cum religioso affectu sibi imposuisset parturiens, mortuam post paulum eiecit puellam, conglobato, & putri iam corpore, ex quo tamen vtroque nihil planè accepit detrimenti.

Mirabilius aliud Carpentoracti in comitatu Veniesino factum. Matronam nobilem, diuturni iam partus torquebant dolores cum manifesto viræ discrimine: agebatur dies S. Ignatij quem canonicus, iacentis cognatus, piè veneraturus collegij templum adierat. Illic forte oculos coniecit in votiuam ex partu tabulam, visus sibi est doceri cœlitus de ferendo, cognatæ remedio: ad eam accurrit, iubet illi suo nomine inculcari, vt spem suam omnem in S. Ignatij precibus locaret: morem gessit suadenti, & peperit, sed deformem, monstrosum, sine sensu, ac motu fœtum, nec satis liquido sacri fontis capacem. Fore tamen haudquaquam mutilam S. Ignatij gratiam, confusus canonicus, qui nostrum in templum reuertebat, sed æquè filio vt matri liberalem; per se ac nostros precando urgebat, vt beneficio materno infantis sanitas cumulum adderet; cum adest lætus qui domo nunciat insperato reuiuiscere infantem, & incertum quo modo pulchellum euasisse. Ita preces gratulatio excepit, & pij canonici aduersus S. Ignatium mirè reuicit religiosa fiducia. Foret mihi scriptu difficile periculosos partus numerare quos S. Ignatius suo beneficio fortunauit, & parentes quibus liberos impetrauit, vtrunque Deo magnificè serui sui gloriam propagante. Habuit vrbes quædam vel ab eo subscripta literis chirographa, vel ex eius reliquiis aliquid, quod in occasiones huiusmodi fere perpetuo circumfertur, cum manifesto, & prodigioso diuinæ opis auxilio.

Leccij anno 1594. Patientiæ Simonæ ancilla crudelem in modum, ex renentum incendio torquebatur, excreabatque iam triduo cum pure sanguinem; his acuta interuenit Febris qua in delirium, & in extrema redacta est: iamque illi funebria parabantur, cum heræ succurrit experiri S. Ignatij preces, & merita, detractis sibi eius reliquiis frontem, & pectus ægrota consignat, fuisque pro illa ad sanctum precibus lecto reliquias appendit. Post quæ in somnum, quo pridem caruerat ægrota soluitur, videtque in somnis venerabili aspectu virum è Societate, à quo iubetur valetudinem à Deo postulare, futurumque omnino, vt eam reciperet. Fecit, vt poterat quod imperabatur: at intulit sanctus; heram tuam moneto, vt de mea veste quod tenet in serinio frustulum reuidentius habeat. His occupatam audiendis cernendisque excitauit conserua, negotioli cuiuspiam causa, cui

LX.

Partus item fortunatus.

LXII.

Mirabilis precedentis.

LXII.

Moribunda S. Ignatij viso sanatur.

illa magna voce parcat tibi Deus, inquit, somnium abstulisti, quo nullum videram in vita iucundius. Quamuis profus haudquaquam somnium sit, re siquidem vera sum sana, & valeo, lectoque mox surgens, visa, & audita heræ suæ narrauit. Segmentum vestis frustra diu alibi requisitum in scrinio, vt Sanctus monuerat repertum. Ex quo licet coniiici potuit quis mortem ab ægra morbúmque depulisset, multo euidentius cum S. Ignatij obiecta sibi effigie, illicò agnouit eum ipsum esse quem dormiens viderat, fuitque illius cultui dum vixit maximè addicta.

LXIII.
*Transfuga à
Soc. & pœni-
tens, subito
ex peste sa-
natur.*

Jonas quidam Sacerdos Germanus; è Societate, ad Treuirensis Archiepiscopi obsequium transfuga, peste correptus est, licet eius vitandæ gratia in arcem secessisset: illic vna eius vicem dolente anicula, omni præter illam subsidio, & accessu priuatum, subinde vis morbi sibi eripere, subinde reddere obiectarèque misero infelicissimum corporis, & animæ statum, cuius vtróbique remedium desperans, manum suomet iugulo violentam intendit; remque peregerat, nisi anicula cultrum insano abstulisset, prohibere tamen non valuit, quin se daret è fenestra præceps in subiectam saxorum congeriem. Illic graui afflictum, & attritum casu, diuina bonitas, vitæ improba, mortisque sceleratæ horrore perculit, aususque ad læsum, & desertum patrem oculos tollere, S. Ignatio omni fide promisit, si hoc defungeretur exitio, Romam se pedibus ad Franciscum Borgiam iturum, desertionis sacrilegæ exsoluturum pœnas, & repetiturum infimis precibus Societatem ex qua profugerat, qua si indignus haberetur, serui saltem perpetui ministerium domi patribus nauaturum. Hanc promissionem cum lacrymis editam consecuta est subita valetudo, cui nec de contracti corporis obtritu, nec de pestilenti, qua necabatur lue quicquam superfuit; pauloque post Romam cum Francisco Costero, soluturus quod vouerat contendit.

LXIV.
*Colico, &
calculi dolore
liberata.*

Elizabetham Calderoniam, colica tormina, & calculi rabies sic discruciant, vt sæpius anima destitueretur, cassisque iam medicaminibus fere malis confecta putabatur. Huic soror, nomine Maria, S. Ignatij imaginem obtulit, suavitque vt eius inuocatione plurimum niteretur. Illa; ô beate Pater Ignati! qui tot ac tantis Gandiæ splendes, & clares miraculis, mihi quoque exorabilem te præbe, in te mea omnis spes recumbit. Voueo me si conualuero, altare tuum nouendiali prece frequentaturum. Post quæ dicta confestim, dolore omni, quo tunc cruciabatur acerrimo, immunis, noctem totam tranquillè dormiuit, mane absque vllò punitionis sensu inopinatò calculum eiecit è renibus, sanaque ac vegeta in templam nostrum venit, actura gratias, votique fidem præstitura.

LXV.
*Hydropica in
specu Man-
resana sana-
tur.*

Agnes, Ioanne Tibaldo Manresa nata, anno huius æui tertio, in dolij modum, vt testes loquuntur, hydrope turgebat. Huius longa per annū & violenta, sed inanis plane curatio medicos adegit ab ea abstinere. Fuit qui Matri auctor esset, portandam iuberet in specum S. Ignatij qui se tam facilem in audiendis precibus inuocantium præstaret. Paruit mater, & vicinas quinque sibi

sibi socias adiunxit : quibus flexo genu , puellæ salutem efflictim rogantibus , visa est inflatio paulatim discuti, mutari color , virtus , & habitus membrorum reparari , dum tandem haud multo post , pristinam integrè recuperavit sanitatem.

Ineunte hoc sæculo in morbum incidit Vicarius Auenionensis , vir quidem à puero Deiparæ Virgini , & S. Ignatio mirificè addictus , sed qui occalluerat vinendo solutius , aduersus assiduos instinctus Dei acriter admonentis : cum ergo medici iam arti diffiderent , ille maiori fiducia , multisque lacrymis pro vita Virgini supplicare , commemorare illi sua erga ipsam obsequia , mores in posterum emendatos , sanctissimè spondere. At hic Virgo , importunam magis inuocantis audaciam auersata quam exorabilis , oranti adstitit , vultuosa , & exprobrans obstinati duritiem pectoris , delusas eatenus diuinæ clementiæ motiones , inanitatem promissorum ; quæ tunc ab eo , mortis exprimeret timor , non desiderium vitæ melioris , quæ autem memorabat officia , ex impuro , & contaminato animo profecta , nec sibi placuisse , nec ab se admissa , nec mercede , aut gratiis digna. Quibus dictis vehementer confusum , & mortis securum , ad parandam illam serio intentum reliquit. Sacerdotem vocat è Societate , vitam à principio orditur retexere , iamque promouerat cum accessione insolenti , deliquio cordis , & mentis conturbatione inhibetur. Illi dum solus cum febrili luctatur , adest denuo Virgo Parens , vultu quo prius irata similis , sed S. Ignatio flexis ad pedes ipsius genibus , prostrato ; Filio vero tam prope adstante , vt lateris vulnus , sua ipsa manu contegeret. Quod ægrum acerbius quam quiduis antea perculit , interpretatum fontem misericordiæ sibi à Virgine obitruui , etsi alioqui S. Ignatium pro se audiret ardentè deprecantem. Erant autem illius eiusmodi preces , & fideiubentis hæc intercessio , fore illum à primo diuersum penitus , vita sanctiorem , exemplo spectabiliorè , quibus veluti expugnata iam se virgo ægroto præbuit mitiorem , & interrogauit , si condonaretur ei vita , quo pacto esset ea vsurus ? Ille flens ac tremens ô Domina ! quidquid meo nomine fideiussit , sponsor meus Sanctus , fidelissimè præstabo : ad hæc virgo immersam Filij lateri sacram manum , intinctam viuido sanguine eduxit , quo cum ægrotum inuixisset , visi torius theatrum euauit. Ipse non modo extra periculum , sed omnino sanus ex eo remansit : inde vitam exorsus est qualem sponderat viuere ac fideiussori patrono suo gratus , totam rei huius historiam Rectori Collegij scripto dedit , cumque inter beatos , nondum Ecclesia Ignatium adlegisset , petitam ipsius tabulam populo colendam exposuit.

Nec vero tunc primum Ignatius clientum suorum periculis impenderat gratiam , qua summa pollebat apud cæli reginam ; fecit hoc etiam dum in viuis esset , eo euentu , quem is ipse cui contigerat legitimo suo testimonio describit. Erat is Petrus Ferrus Parauinus , hic anno elapsi sæculi sexto , & quadragesimo , cum Romam venisset , consuetudine Ignatij profecit ad ineundam vitæ rationem quæ magis decreret Christianum. Ali-

LXVI.

*Viso S. Ignatij
animo , &
corpore sana-
tur morbi
proximus.*

LXVII.

*Ignatius ad-
huc viuens ,
morturo vi-
tam à B. V.
exorat.*

quanto post febris exceptus est continua, quæ cum hominem dies septuaginta tres confecisset, in pestilentem denique desuit, opinionisque omnes medicorum præscidit. Visitabat iacentem frequens Ignatius, & confirmabat quidem patientiæ monitis, sed erigebat sanationis fiducia, quam pollicebatur semper à matre Virgine, ipsoque adeo, quo sacro viatico munitus est die, sic assueverat hoc idem inculcauit, ut videretur prænosse diuinitus. Nocte igitur illa quæ fore vltima putabatur, ægroto adstitit in veste candida venerabili aspectu, & placido matrona, cincta Virginum choro, egregiâ formâ præstantium, compellansque benignè vigilantem, visne, ait, Petre sanari? cui Petrus, si Deus id probet, & sancta eius parens, libenter sanabor. Tum facta propior imaginem illi ea specie in manus dedit, qua Cryptæ Ferratæ virgo depingitur, iubens, ut cordi apponeret, quod ubi fecisset quietissimo somno indormiit. Adest postridie sub lucem medicus, an adhuc viueret dubius. Dormientem nactus, & arteriæ temperatissimæ, vetuit prius expergeri quàm eum reuisceret, addiditque, inesse rei miraculum. Venit Ignatius postea, ipsoque ingressu. Numquid, ait, es sanus? sanus; & quidem eximie; inquit Petrus. Nunquidnam dixeram, infert Sanctus, Deiparæ beneficio te sanandum, aliaque adiunxit ad singularem illius consolationem. Fuit hæc Petro instauratio vitæ, ac valetudinis, incitamentum perpetuum propensæ in Virginem voluntatis, & reuerentiæ qua profecutus est S. Ignatium cui ferebat acceptam à Deipara sanitatem.

LXVIII.

Ex lethalibus morborum complicatione sanatus.

Peculiarem habet admirationem quòd anno huius æui quinto in Hieronymo Maggio Neapoli actum est: huic febris continua, defectionibus, flatibus, hydrope simul implicito triduum omnino medici assignabant, nisi citius illum repentinus aliquis accessus extingueret. Quare hominum exspectes, appensis ad pectus S. Ignatij Lipsanis, medicam illius implorauit manum. Hæserant appressa pectori horas ferè tres lipsana, cum febris, flatibus, hydrope, morbis omnibus sic absolutus est, ut ne vllius quidem vestigium vllam superesset.

LXIX.

Plaga occulta repente sanata.

Biennio ante in S. Iacobi vrbe regni Chilensis primaria, Catharinæ Moralesiæ nobili virgini nata sunt diuersis in partibus vlcera quæ cum incrudescerent in dies, lecto demum illam sine motu fixere. Vnum præ cæteris eò molestius, ac periculosius, quod permitti medentis oculis præterquam matris non poterat; quæ cum esset medendi imperita, filiæ instabat ut chirurgum senem, & antiquæ virtutis admitteret, fore ni faceret, mortis suæ ream. Assensit itaque parenti virgo, haud paulo maiori remedij odio quam mali, quod vtrumque, ut ab se arceret conductâ in sequentem diem chirurgi operâ, nocte vehementer, ac diu, multisque cum lacrymis ab S. Ignatio petiit, ut si minus discrimini vlceris, honestati saltém suæ consulere. Annuit tam religiosè, ac impensè precanti Sanctus; somno enim mox capta, post aliquot horas cum euigilaret, corpus bellè omnino valens absque vlllo plagarum vestigio comperit.

Cazorla,

Cazorlæ, oppido Toletani Archiepiscopi, Virgo ab teneris in perpetuum Deo sacra, vitam in precibus, & pœnis spontaneis ducebat; afficiebatur autem incredibiliter erga S. Ignatium, atque ad eius effigiem, quotidiana lege magnam partem religiosæ pietatis exigebat, & undecumque vrgeret necessitas securum in ea sibi perfugium locarat. Accidit vero vt perditam clauum diu frustra requireret, quâ suas pecunias claudebat: quare noto paticinio assueta, illam à S. Ignatio rogauit. Per noctem vero appellari se audiens nominatim, apertis oculis, videt sanctum adstare, vultu Beatorum lætitiâ spirante, ex eo didicit vbi clavis lateret, atque insuper momenti non leuis aliquanto prius amissâ syngrapha. Sed hæc magis ad sancti beneuolentiam, quam ad rationes piæ virginis spectarunt. Mirabilius illud quod paucis ab hinc annis eidem euenit: cum enim sic obsurdississet, vt ne quidem clamores sibi assidentium audiret, Dei quidem ad nutus valdè morigera, ob hoc tamen solum agrè ferebat surditatem, quod conciones, & confessarium audire non posset, quibus fere duobus omnibus eius consolatio inerat. Quamobrem suscepit depulsionem huius incommodi apud S. Ignatium expedire, sumptâque in manus sacra illius effigie restatur primùm quæ corpus attinent nihili se facere mutum, cæcum, surdum, vtrumque Deo visum foret, quæ animum tangerent; iis vero se tangi, vt erat surditas; quæ multum ei officeret, & proinde ex cordis intimo precatur, hoc ab se malum amoueri, eò saltem vt aures ad diuina liberarum haberet, aliorum auditu facillè carituram. Sub quæ imaginem sancto osculo venerata, vtrique appressit auriculæ, vtque illi mos erat in templum se contulit. Ecce autem ipso ab aditu, Sacerdotum vocem sacris operantium explicatissime audire; dein confessarij etiam; postea concionatoris. Sed quod miraculi miraculum quoddam est, è templo egressâ, surda vt antea nihil audire, ingressâ auditum recipere, perpetuata prodigij mirabilitate, hæc enim anno sæculi tertio dum perscriberentur, vnus iam anni continua experientia ea comprobarat.

Die anni eiusdem septimo, Petrus Guijarrus ex S. Iacobi nouæ Cantabriæ, cohortem suorum militum Durangum in oppidum reducebat, ducebatur, & Inda partum suum gerens ante dies viginti editum, sed vsque ad eò infirmum vt post iter diei Petrus morti proximum contuens sacro fonte abluerit. Non diu post feliciter functum, mater Mancipium barbarum, leuatura se illo pondere, abiiciebat in viam publicam: milites ob reuerentiam baptismi subitaria humo volebant contegi: dux in pagum Corralem Morcilij, deferri iussit, vt sacro tumulo conderetur; atque ad hoc matri colligari, vt vel ingratis secum illum portaret. Colligatusque est tam arctè (quod testes affirmant) vt si foret infans adhuc viuens, vel iis vinculis necari potuisset. Iniecit inter hæc duci Deus vt flagitaret innocentis vitam ab S. Ignatio reddi, quem peculiari sensu pietatis colebat, idemque, vt milites votis communibus facerent magna. Expectatione persuasit exacto in precibus, & itinere illo die, Corralem deuenitur; Indus qui cadauer infantis filij, matri

11 i 3 alligarat,

LXX.

*Surda stans
locis audi-
tum reci-
piens.*

LXXI.

*Infans à
moris ex-
citatus.*

alligarat, explicitum vinculis, sepeliendum humi sternit. Dux mortuum intuens, ab S. Ignatio etiamtum rogando non absistit, cumque ad cadaver proximè accessisset, repente infans reuiuiscit, incredibili matris, & ducis gaudio qui festis propterea gratis S. Ignatium celebrauit.

LXXII.
Simile praecedenti.

Sed dignum maioribus fuit, quod sæculi huius anno vndecimo Manresa sanctus vitam infanti vtramque contulit temporariam, & æternam. Natus fuerat post mortem, & seorsum interim abiectus, dum matri consultitur, ex eo partu pene morienti: à matre obstetrix ad infantem reuersa, liuentem, & mortuum, & Baptismi carentem piaculo, miserata; positus genitus S. Ignatium obsecrat, per quicquid illi esset Manresa carum, vbi tot à Deo fuerat bonis cumulatus, animam redderet infelici, ad hoc saltem, vt Christi lauacro tingeretur. Quæ dum orat, videt infantem moueri, & oculos aperire, exclamansque cum iis quæ illic aderant factum miraculum, viuentem, gratulabunda ad matrem retulit.

LXXIII.

Burgi anno lapsi sæculi nonagesimo altero, Maria Alaua Pinzocheria ex S. Francisci Ordine, tentationibus indomitis, & angustiis animi nullum pridem flendo, precando, leuamen inuenerat. Franciscæ Bernuicæ extra illam urbem moniali, cum id indicasset, S. Ignatij ab ea imaginem accepit, de illius adiutorio vnicè secuta cuius tot sibi prodigia narrauerat Franciscæ, imaginis etiam illius ministerio impetrata. Oblita vero Ignatij nomen quod esset illi vix antea auditum; sic illum precabatur, ò Pater Athanasi quando tam prodigè tuis supplicibus tua beneficia dispensas, me quoque miseram adspice, hoc egentiolem tua ope, quod mihi non mors, aut morbus agitur, sed grauius vtroque peccandi periculum, precantem audi Pater Athanasi, hæc orantem, vox clara distinctè admonet, Ignatium dici quem Athanasium vocabat, æquo tamen animo esset, exoratum enim quod ipsa petierat. Cuius iam tum pignus, serenum animi quoddam hausit, singularémque voluptatem: quod illa demirans, vt quid igitur, ait, vit apud Deum gratia tam potens, nondum vindicatus est inter sanctos? Respondit vox eadem, etsi non est in terris, sed in cælo, iam est sanctorum numero adscriptus. Nec plura & mulier, omnes quas tolerauerat animi angustias oblita, summa quiete potita est.

LXXIV.
Infans à fenestra lapsus in sinu gerulae reponitur.

Anno autem xvi huius vicesimo pridie S. Ignatij Paula Sbarballia, Ioannis Oltramarij cognati septimestrem filiolum inter brachia gestabat. Orto imbris, & turbinum subito conflictu accurrit in superiora conclauia, vt occluderet aquæ specularia vitrea: in eorum vno difficiliter laborans sursum versus cum dextro brachio corpus extra fenestram exporrigit, infans pectore tenus præcinctus laxius, subsultans in vicum decidit altitudine vlnarum. 8. mulier puero cadente Iesum, & S. Ignatium inclamat, in quem impensius afficiebatur, labiturque, & ipsa in proximam arcam. Vbi, cum breui animum recepisset; Vidi, (ait ipsamet.) his meis oculis S. Ignatium ad latus, qui mihi infantem quem tenebat, in vlnis reposuit, appressitque tam diu sustinens, dum quæ animo linquente exciderant vires rediissent. Erat vit sanctus

sanctus in vilitate Societati veste, palliatus; ætatis specie virili, vultu quem nullum ubi hoc miraculum contigit satis assimilaret apographum, infans alacer, & festiuus gerulæ corridens, pannus quo fuerat inuolutus in imò fenestræ iacebat.

Mutinæ anno 1605. Alberti Fontanæ filiolo ardens febris, capitisque ac faucium tumor, sic animæ viam obstruxerat, vt nisi agerrimè spiritum ducere non posset, nedum nutricis lac sugere. Lugebat mater iam iam præfocandum; matris cognata Linia Fontana, eius æquè vt infantis miserta, in genua procidens valetudinem puero ab S. Ignatio petiit cuius mirificè patrocínio confidebat, tum eius reliquiis quas gestabat in cruce argentea, guttur eius signauit, inflatione mox & febris, horæ non integræ spatio difflatis, puer, vt vnquam egregiè valuic.

LXXV.

*Infans moriè
proximè, mi-
nore quam
hora spatio
sanatur.*

Coloniæ Gerardus Otmarlesius Sacerdos è Societate cum anno sæculi duodecimo ex morbo periclitaretur, votum S. Ignatio nuncupauit, & sacris ipsius lipsanis pectus, & caput consignauit, vitæ de cetero vsque adeo securus, vt cum validissimis febribus per decem dies æstualet, nunquam illi de morte dubitatio succurreret: nocte porro hos dies consecuta, ex inopinato deliquio resectus, eos crurum dolores expertus est, quibus in vita nihil passus esset crudelius, ratúsque id præter naturam esse, proximam ex eo sanationem expectauit, inde abalienatus ab sensibus, paulo post sensit inhalari sibi in os exilem flatum, sed vna immensis animum inundare deliciis, argumento receptæ sanitatis: vnde in cantum eucharisticum. Te Deum erupit, festis lachrimis & pio singultu verba pene singula interpungens.

LXXVI.

*Periculose
agrotum sa-
natur.*

Maceratæ Anno proximi sæculi nono supra nonagesimum, expetita sunt preces Lucretiæ Aurispæ ad S. Catharinam Antistitæ, pro Isabella Moronia, illic educata, tunc grauius admodum agrotante. Illa multam in noctem precata cum ad quietem se composuisset, videre visa est Martyres Virgines, Catharinam, & Vrsulam eius cœnobij patronas quæ dicerent saluam fore Isabellam beneficio S. Ignatij Societatis Iesu Fundatoris; mandarent præterea id illi nunciari: monerique illam, esset in posterum in hospitatorem tam beneficum grata. Sub hæc videbat Isabellam è lecto assurgere in genua, & S. Ignatio gratias agere. Experrecta miratur id somnium, quod S. Ignatium nec de illa valetudine rogasset, nec cum vnquam peculiariter conuisset; quærit ex Valterio medico, quo statu Isabellæ res essent, & audiens, pessimo, iubet ab se illorum fieri certiore quæcumque audisset, & vidisset. Sed quo tempore Virgines, Lucretiæ obiectæ fuerant, Isabellæ eodem Ignatius, præstanti ac splendida specie adstiterat, & manu præhensam certa sanitatis expectatione confirmarat, monerátque de genibus Deo gratias agere, à quo id illi donum impetrasset, & visa sibi erat iubenti paruissè. Huius autem visi, ac promissi gaudio excitata, longè se à periculo cui indormierat deprehendit; matri, & socru sibi adstantibus, somnium exponit; & valetudinem promissam, quod vtrumque

LXXVII.

*Similis præ-
cedenti sana-
tio.*

que ab iis pro delirio febrientis est habitum, donec adueniente medico, antistite nuncio corposita sunt inter se somnia, exploratum est concursus visus, arteriæ indicium, denique sic ægra valuit, ut medico postea non indigerit.

LXXVIII.

*Ex suppressa
lethaliter
urina sanatur.*

Burburgi in Belgio, anno 1609. puella duodennis ex suppressa urina, cruciabatur atrociter, puellæ parens Alexander Iurisperitus, & urbis consiliarius, flocci pendens itinera, & sumptus circumduxit illam quocumque rescisset mali eius insignem medicum versari. Sed nisi violentis artibus, & defectione intolerabili, & quarto vel quinto quoque die ille humor nulla potuit industria educi, cui nouum etiam in diem, obstructis plane meatibus intercluso, ne instrumenta quidem chirurgicæ dare exitum poterunt. Crescebat interea doloris acerbitas, cibi horror, & tumor totius corporis, quibus accedens febris ratamcitamque eius mortem medicis indicauit. Hoc loco dum esset Burburgum fortè, Bergæ illuc aduenit Sacerdos à Societate, motusque illius miseratione, plurimum Deo illam commendauit; tum illi cunctisque domesticis vehementer suavit S. Ignatium intercessorem adhiberent. Parque ab eo, malo remedium fidenter expectarent. Inde Sancti gesta, præsertim miracula legenda iis dedit, & Bergæ eius reliquias per celerem nuncium petiit. Quæ ubi perlatae sunt, puella S. Ignatium ex inis visceribus in auxilium aduocans uouet se sancti vigiliam ieiunio annuo, festum communionis sacra obituram si compos fieret sanitatis. Postremo quæ renum furebat præcipuè dolor, sacra lipsana admouet, lapsaque in somnum horarum aliquot, nouis punctationibus excitatur, quibus non diu tenta se sanam exclamat, febrisque vacuum, & valentem. Et vero statim post copiosissimas urinas, absque ullo dolore, & difficultate, imò quod consueuerat antea sine arenis, & calculis eiecit. Omni adeo tumore, febrisque vestigio absoluta, ut die illo Iulij XV. anni 1610. grates seruatori suo S. Ignatio in templo persolueret.

LXXIX.

*Repentina
flagitiosa
conuersio.*

Bazaini in Orientalibus Indiis, Christianum femina ethnica perditè deperibat; spe flagitij pronioris, sacrilegè Baptismum suscipit, suscipiturque domi à pia matrona, moribus secum imbucnda professionis nouæ sanctimonia condignis: at enim scelerata sensim se prodidit longè aliud spectare, quàm precatorios globulos, & sacrorum frequentationem; persstanteque ob violatum baptismum flammam execrabilem diabolo, amens, & teneri non ferens, in hortum se deiecit, ex quo retracta, minabatur se ignem ædibus subiecturam. Itaque matrona nequissimæ bestiae importunitati propemodum cedens, prius tamen rem omnem Sacerdoti nostro aperuit; qui satis intelligens, suas hic partes dæmonem agere, S. Ignatij reliquias matronæ dedit quas insanientis collo indueret. Dum ergo solito rabiosius baccharetur, minaretur, & fureret, hera quasi optato discessui assensura, velle interim ait donare illam gemma ingentis pretij, & vittam sericam eius collo iniecit ex qua pendebant sancti reliquiae. Atque hic illustri, manifestoque portento, ad earum attractum grassantis in venas libidinis, incendium

omne

omne illicò concidit; hælit quasi stupens misera tantisper, tum in fletu effusa, crimen suum, & mentem falsa est contemnerati baptismatis. Complexa pœnitentem matrona cum lacrymis S. Ignatium agnoscere docuit, mutationis tam subitæ auctorem; eiusque ipsa gemmam esse quam dare se dixerat; duxit è vestigio in templum rogantem, ac inter eundem multis cum lachrimis, sacra ipsa assiduo osculo venerantem, inde animo apud Sacerdotem expurgato, ille penitus excidit, cuius insanierat amore.

Sensit in causa admodum dispari, par S. Ignatij patrocinium alia matrona, agebat illa Catanzari, non modo Christianam vitam sed non vulgaribus studiis virtutum exercitam, potissimum vero contemplationi cœlestium, cui Deus vicissim magnas reponerebat animi voluptates. Factum nihilominus aliquando, ut hæc illi vena deliciarum arefceret, & obrebrata mente, precationis pabulum alias tam dulce pro supplicio haberet; ac tentabat quidem omni ratione teneritatem priorum sensuum, sed frustra revocare; quoad fortè coniectis in S. Ignatium oculis, quem in altari domestico colebat; supplex, ingentique affectu, præsentis suæ inopiæ subsidium ex eo petiit, qui tam cælo gradu familiaris apud Deum gratiæ fuisset; mox tanquam aperto sibi cœlo, luce subito tam clara tantoque ardore perfundi, ut duarum horarum spatio, Dei amore tota disfluere, diei reliquum, suavissimis in Deum animi motibus fruere, quos multis postea identidem mensibus, eius diei repetita memoria accendit.

Cuenca vrbs est in nouo regno Granatensi. Illic nobilis matrona videns infantem filiolum in oculis morientem, ad S. Ignatium cuius habebat depictam tabulam conuersa, moriturum ei filium obtulit, ut si placitum Deo foret seruaret incolumem. En autem hic late splendere vultu sanctus, & infantem versùs brachia pandere; vice versa infans exporrigere in sanctum brachia, velut in amplexus mutuos enitens, & in eo conatu innocentem animam efflauit. Mater luctu in iucundissimam consolationem commutato, miris gaudiis profecuta est filium ab S. Ignatio extra salutis pericula inter sanctos subductum.

In S. Ignatij (quæ vna est de septem coloniis ad Paranam Paraguaia fluium sitis) nostrorum curæ commissus iuuenis, calumniam passus est, ob quam eiectus è Sodalitate B. V. etiam carcere clauditur, cuius casus dolorem non ferens, laqueo vitam finire decreuit; quod haud scio quo pacto interceptum misero non processit. Itaque de media nocte, eandem animo versabat desperationem, cum ianua rimas magna luce distendi aduertit, conspicaturque esse aliquem ex amicis à quo viseretur. Erat is verè amicus S. Ignatius, qui se illi spectantem præbuit luce immensa fulgens, oréque exporrecto, & hilari, ut qui desperantem erecturus venisset, tum eius capiti manu blandè imposita; esto, ait securus, fili, nihil istic abs te peccatum est, breuique hinc liber amitteris: quibus dictis recessit. Adolescens ex magna commotione animi, in clamorem erumpens, vicinos

KKk exciuit,

LXXX.

*Ariditas
mentis re-
pente depul-
sa.*

LXXXI.

*Infantis mors
cum miracu-
lo beata.*

LXXXII.

*Desperans ab
S. Ignatio
confirmatur.*

excituit, qui & carcerem deprehendere clausum, & iuuenem vberim lacrymantem, paulo vero post, fidem fecit promisso, restituta infanti, post comperitam innocentiam libertas.

LXXXIII.
*Serua Inda
bis sanatur.*

Gaudianæ Mexici pago, serua Inda luxatis vertebrae iam biennium iacebat, vt præter grauem cruciatum, corpus nisi admodum ægrè non posset sustinere. Illac transiens è nostris Sacerdos, vicemque infelicis dolens S. Ignatium illi medicum aduocauit, quòd iam nihil spei ab aliis restaret; tum sancti fiducia illam erecturus, recensuit illi prodigia in vicinis ab eo patrata: denique in illam, precationem recitauit qua consuevit orari sanctus, eiusque auxilium implorauit. Quo puncto temporis, sic persanata est vt statimurgeret, inambularet in oculis omnium, & in argumentum receptæ sanitatis sublatum in humeros onus baiularet. Verum reditatis, forte doloribus nimis stultè cauens, & fouendo quem receperat vigori; cum à patris discessu calefacto balneo vti voluisset; vix illud subierat, & diro totius corporis cruciamento statim capta, reportanda in lectum fuit, lenitatem suam plurimum inculans, & beneficij accepti frigidam æstimationem. Fletu ergo & precibus, tum facti veniam, tum amissi doni restitutionem enixè flagitans, orationes aliquot recitat, nouoque statim miraculo confestim, vt fuerat sana sit, & prudentiùs quam fuerat cauta.

LXXXIV.
*Sudor ex S.
Ignatij effigie
duas sanat
agrotas.*

Ibidem anno huius aui secundo, tribus vna occasione miraculis serui sui gloriam illustrauit Deus. Puellam paucorum annorum diuturnæ febres in supremum discrimen redegerant, & desperauerant medici; patens ad nosstros accurrit mestissimus, petiit ab iis quam apud se habent imaginem pictam S. Ignatij flexis genibus ante Christum de cruce pendentem; concessam fert domum, & sanctum pro filia salute cum familiaribus precatus, illius capiti imaginem admouet; exin prodigiosus sudor ex sacra imagine guttatim fluere, gemmarum instar colore spectabili & magnitudine stupere adstantes rei nouitate, in quibus mulier graue quo tumebat apostema, intincto reuerenter in sacrum humorem digito inungens, repente curata est. Puellam quoque sacrae imaginis attactus, febris & periculi securam effecit.

LXXXV.
*Novissus ap-
parente sibi
S. Ignatio.*

Romam venit Guillelmus Guardefordius Sacerdos anglus anno 1594. Societatem quam obtinuerat ingressurus, cupiens autem summoperè die illo tirocinium inire, qui Augustino Anglorum Apostolo sacer est dissimulauit febrem, qua illo ipso die correptus ardebat, sed ea postridie ingrauescens virèsqùe prosternens, & alia edens tristioris prognostici omina, iacentem graniter afflixit, vitæ metu tunc statim perdendæ, cum ei primum grata esse cœpisset. Tantisper igitur se lecto attollens, ardentè institit Sancto Ignatio, à quo, iam patre, confidebat se tanquam filium aspici; ne tam præmaturè bono illo orbari se sineret, quod ipse tot annos, & tantis itineribus quæsitum vix tandem possedisset. Differret morbum in aliud tempus, ne Societati attulisse cadauer videretur, & penè illi prius moriens, quam viuens, eam vix dura adeptus amitteret. Mouit orantis gemitus San-

ctum

Quam patrem, nocte insequenti spectabilem sese illi exhibuit, in eo cubi-
culi latere in quod conuersus orauerat. Adstabant illi sex de Societate, ha-
bitu erat yftrato, cum superiori veste, & baccillo, vt viuenti mos fuit,
accessit ad lectulum propius, & perinde vt coruos, & canes a cadauere abi-
geret, ita circum scipionem agebat; inde paulum recedens, blando illum,
& perquam beneuolo aspectu dignabatur. Accessit & de sociis alius, ex quo
ager (quem sensus recuperata sanitatis, alacrem fecerat) interrogauit, an
possent & ipsi tantundem prestare, ad qua ille subridens, prehensum
humeris, a dextro in laeuum conuertit, stragulisque compositis innuit vt
dormiret. Tunc vero alte in placidum, & multarum horarum depressus som-
num, cum euigilasset, ita confanisse se comperit, vt die eodem lecto exi-
liret, & solita cum aliis ministeria obiret.

Hoc inter superos beatus, suum hunc filium beneficio affecit sanctus
pater, hunc vero qui sequitur, superstes adhuc, eundemque in finem. Co-
quum Romae agebat in domo professa Ioannes Baptista, sanctae vir humi-
lilitatis & sui egregius domitor: hic ministerij opportunitate ad contem-
plandum aequae vt ad laborem vsus, ex illo quem tractabat igne, illos per-
pendere discebat damnatorum ignes sempiternos, vnaque lethalis inma-
nitatem culpa, quae tam atrocis commereretur poenas; his cogitationibus
immersus, & vitae in seculo actae horrore, extra fas in sui odium magno
impetu raptus, manum iniecit flammis ardentibus, totamque adussit, odo-
ris graueolentia ministrum domus illac fortuito transeuntem aduertit, cu-
linam ingreditur, causam rogat, cruciamenti violentia extorquente inuito
lacrymas, manum profert ambustam, sui que iam errati conscius veniam
de genibus petit. Defertur ea res ad sanctum patrem, spargitur tota domo,
damnant multi, & censent dimitti oportere, qui se suapte insipientia pror-
sus inutilem Societati effecisset. At perspicacior sancti mens, censuit gra-
tia quam poena digniorem. Bonam noctis partem pro illo precibus impen-
dit, exorauitque quod petebat adeo cumulate, vt postridie fratris ma-
nus comparuerit sana, integra, vegeta, & qualis antequam vire-
rerur.

Princeps Itala, Serenissima ex domo postridie Calendas Nouembris an-
no 1605. deprehensa est possideri a daemone: sesquiannum eam tenuerat.
ignotis occupata morbis quos in atram bilem medici referebant; nam
hebdomadas, & menses iacbat amens, immobilis, elinguis, etiam ad in-
terrogata, nec videbatur nosse adeuntes. Multos dies aut cibum respuebat,
aut expuebat, ore tenuis admissum, exsucca, exanguis, instatque cadaue-
ris, accedentes tamen inuadebat furens, se ipsam quoque nisi cura custodum
obstitisset in praecipua datura, & conscissura vulneribus. Suspicati sunt ergo me-
dici fascinum, qui morbus credebatur; cum obseruassent suo omni labore, cru-
ciatus agrotae in cassum augeri, corpusque adeo defectu vix posse naturae vi-
ribus animam retinere, parenti duci suspicionem suam aperiunt: adhibetur e
nostris Sacerdos qui exorcismos in daemone torqueat interposito S. Ignatij

LXXXVI.

*Adiutoru
manus resti-
tuitur ab S.
Ignatio vi-
uente.*

LXXXVII.

*Arreptitia a
daemone
liberata.*

nomine; & hic demum se palam verisque iudiciis demones proferunt. Se illic sedem ingenti numero habere, obtinere corpus vniuersum veneficiis obstrictam; nihil omisisse quo illud perimerent, fuisseque planè rem confecturos, nisi eo sibi tantoperè exolo Ignatij nomine compellerentur, se prodere; post hoc sibi vicissim animos addere, & extimulare mutuo ad standum in gradu, & vim quamlibet sustinendam. Egit tamen hæc prima occulti hostis manifestatio, vt esset ægra immunis à febre, serenior animo & tractabilior, cibumque admitteret, tamen, quam parcissimum poterat, si esset sacris precibus expiatus, quem à profano bellè discernebat. Eductis iam in campum hostibus initur pugna; præmittitur à serenissimis parentibus ipsaque ægrota S. Ignatio votum, ad eundem Romæ illius sepulchri, ornandique piis donariis in eucharisticum liberationis. Vnaquæque sacrarum execrationum vibratio adiuncta S. Ignatij inuocatione, magno numero hostes expellebat; iussi prodire qui laterent, & præsto esse ad linguam, vel pedes, imperatis parebant; signa dabant coacti discessus quæ iniuncta fuissent; ab Iesu Maria vnoque Ignatio se pelli conclamabant, licet alios item sanctos alij Sacerdotes in opem accerferent. Fuit inter nefarios spiritus obstinatè potens, qui ne tanta vi vrgeretur, possessam ad extrema redegit, & pertinaciter oblectatus, tandem in exitu tam deformi specie exterruit, vt eius deinde recordatione inhorreret. Dierum viginti conflictus hic fuit, & die Conceptæ Deiparæ debellatum est denique, suaque cum turma residuus hostium, stationem penitus liberam reliquit, morbisque omnibus quos consciuerant demones absolutam, decantatæ Deo ex ritu Ecclesiæ laudes, votaque in sancti honorem religiosè perluta.

LXXXVIII.
*Societati per
insensu ab
s. Ignatio
mutata.*

Condomi Vasconiæ vrbe, cuius alioqui honestus, perinfecto erat non modo in Societatem, sed in eius quoque Parentem odio, tantumque aberat, vt quæ nomen decerent, honorèque Beati, Ignatio recens attributum de illo loqueretur, vt passim potius simalationis illi sugillaret, & histrionice pietatis, atque ad hoc eius lectitaret gesta, vt ea vel in hypocrisim malignè detorqueret, vel in malam historici fidem, pergeretque ex iis conuicia, & dicteria fingere. Spectabat hunc suum è cælo Ignatius inimicum velut phreneticum medicus, eique à Deo misericordiam poscebat. Nocte igitur, incertum dormientinè, an vigili, adstitit beatà verendus maiestate, & choro stipatus cælestium, tacens quidem, sed per aliquam horæ partem spectandum se sistens, sub discessum vero tam blando illum intuitus est vultu, tam dulci amoris perfuso illecebra, vt hic eius animum oculorum iactus configeret. Lecto defiluit, conturbatus, flens, fronte humum verrens, iniuriarum veniam ab eo petit, sumptam ex abaco eius vitam suauiat, rigatque lacrymis, sanctè pollicitus, tum S. Ignatio, tum Societati æterna deinceps obsequia, & obseruantiam tanto sanctiorem quanto ipse fuisset iniuriosior.

LXXXIX.

Longè aliter cessit cuidam alteri, sed religioso, cuiuscumque tandem
Ordinis

Ordinis fuerit, indigno certe religioſa veſte. Is Girondæ in Aragonia ſæculi huius anno vndecimo, ſeu inuidus ſiue incredulus, ſatyram aduerſus S. Ignatium aggreſſus eſt ſcribere, cuius cum partem affectam relegit, miratur ſuam manum, ſuo ab ingenio diuerſam, contraria omnia dictanti ingenio vel malitiæ ſcripiſſe; nam præter laudes nihil re legebat qui nihil præter probra manui ſuæ dictauerat. Errore igitur factum ſuo id putans, reſumpto ſtylo, quod conceperat mente, denovo contexit; at ecce tunc etiam dictanti ſcelerato, manus propria Ignatij laudes, pro conuiſiis reddidit, ac mirum, quantum ſiſe fuſe in cœpta incumbenti, non veniſſe in mentem illam manus, inuito ingenio, operam, non poſſe errori attribui. Repetitâ ergo tertium rabie, eodem ſucceſſu deluſus eſt, ſed nihilominus ſtupido pariter, ſibiſe indignanti, dum ſacrilegium integrat, reuulſus calamus in medium cubiculi diſſilit, ipſaque eadem occulta vi intorta eius manus ingentem ipſimet colaphum impegit, quo tandem aliquando pudefactus, & pauens, collegit ſeſe, ſtylumque, & animum erga S. Ignatium mutauit.

*Aduerſus S.
Ignatium
ſcribens, caſtigatur.*

Raphaël Valcanerius Maſoricenſis, quadriennis ægrotus deſtitutione virium interibat. Cibi quatuor iam dies nihil admiferat, fueratque ad ſupremam lætiam ſacro oleo inunctus, vocatus è Societate, qui cum iuaret vt Chriſtianè moreretur, reliquias ſecum S. Ignatij attulit, & licet expertem rationis, & ſtupentem, iis tamen ducta cruce ſignauit, commendauitque S. Ignatio, quod ipſum, & vxor præſtitit, ſpondens ſi conualeſceret ſe diem S. Ignatij Feſto annuo culturam, daturamque tribus pauperibus prandium. Votum conceperat, & vires ſtatim redire, circunſpicere adſtantes, mentem recipere, moueri, cum tanquam cadauer antea iaceret, febrî denique poſita valere. His ſoror acceptis, magnoperè indidem remedium carcinomati ſperauit, quo erodebatur iam per biennium. Suſcepit ex voto ſacellum S. Ignatij nouemdiſali cultu adendum, illius imaginem ab vno è noſtris patribus acceptam, parti affectæ appoſuit, & inde iam ſibi melius fieri aduertens, paucos intra dies belliffimè valuit.

*X C.
Moribundum
ſanatur.*

Benedictum Lopeſium iuuenem, præfectum vnus ex Peruij fodinis, dum fugitiuum requirit mancipium, latrones quinque ex inſidiis inuadunt, equo deturbant, proterunt, vulnerant, pro mortuo relinquunt. Cumque illos primum conſpicatus, enixè S. Ignatium in ſui deſenſionem inuocaſſet, vidit illum ſemper interponentem ſe illorum furori, vibratoſque ictus perinde pallio, vt ſcuto retudentem; ſurgens deinum poſt eorum diſceſſum, veſtes, & pileum multis locis punctim, caſum, forata, & lacera comperit, intacto corpore, ac ne minima quidem punctione præſtricto.

*X C I.
Aduerſus
quinq; graſ-
ſationes, in-
uocantem ſe
S. Ignatius
deſendit.*

Gandiæ anno ſæculi primo Vincentiæ Cortiæ ſeptenni puellæ, faucës intercluſerat angina, iamque triduo nihil cibi tranſmittens non diu ſuperfutura credebatur; affertur ad eam imago S. Ignatij, quam eius auus ſculptor coronide ornandam acceperat, docetur ſancti opem rogare, ſeque ab eo (vti &

X C II.

aliis Gaudis contigerat) persanandam erigitur in genua suorum brachiis, Patre, & Aue recitato, iconem faucibus apprimit, ad hanc momento dolor ponit, inflatio residet, expirat inflammatio, cibum poscit, sumit, conualescit.

XCIII.

*Quadriennia
pedibus ea-
pae sanatur.*

De beatorum honoribus S. Ignatio decretis Potosium nuncij venerant, & festis populi gaudiis soluebantur. Hinc tristis Christophoro Martinesio dolendi causa, quod eorum in partem non veniret, erat enim membris iam quadriennium ita interceptis, ut nisi fulcris alaribus non posset insistere, coniecta itaque in sanctum confidentia, effusoque in eum animo, Itane, inquit, Beatissime Patriarcha Ignari! communes inter letitias quae tuo nomini celebrantur, ego doleam solus, & aliis omnibus honori tuo choros ducenibus, vnus ego non possim vel gressum mouere? pios questus non spreuit sanctus Pater, eo ipso temporis puncto vigorem membris infudit tam validum, ut fulcra proiecerit, & die proxime subsequenti omni ex parte conauerit.

XCIV.

*Capra pedi-
bus sanatur.*

Huic plane consimile, hoc eodem anno, saeculi huius nono Maiorica contigit. Dum enim apud nos, honores tunc recens Beato Ignatio dicatos, proferebatur communibus gaudiis gratulatio publica, mulier pedum vsu priuata, iis tamen ingratis, adesse in templo statuit. Dimouebat hanc forum ab imprudenti consilio, immensum obiciens populi concursam, deiectionem in conferta turba, & pedibus proterendam. Quibus nihil mota, domo ut poterat, conatu difficili tandem exit, vixque in vico constiterat, & explicari mox pedum nodos, redire iis spiritus, & vires, ipsa fulcris alaribus procul a se abiectis, valens, & alacris templum petit, sancto gratias agit, epulo sacro illius memoriam, & beneficium celebrat.

XCV.

*Liberatus à
demonis cui
se mansipa-
rat.*

Michaëlem Schrammeum annorum septemdecim iuuenem studiorum causa parens Herbipolim miserat, sed is, quod solent suo arbitrio permissi iuuenes, in consuetudinem se dedit perditorum, à quibus inter alia scelera, etiam daemone pro magistro habere didicit in hunc modum res tota gesta est Dabat operam iuri, & insigni Mago, eius quidem amicus. Michaëlem cum socio eiusdem aetatis, magi domum perduxit. Illic alacriter bibitur; inde magus suas artes iactare; non fuit multa opus mangonia, ad infatuanda capita stultorum iuuenum, & proritandam curiositatem, noua & mira factitandi; praesertim cum sterili curioso, spes quoque utilis adderetur, suam enim quandam extollebat radicem magus, quae linguae indita, nihil non efficeret, iubendo quidem si linguae inesset; tangendo autem digito inhaerens fores referaret, & scrinia; comminueret catenas, subterraneos thesauros in apertum extraheret, & taumaturgia similia ederet complura. Ceterum eam vili fore, dumtaxat tantillum animi opus esse ad ferendum semel daemone conspectum non ingrata specie adfuturi, ad tradendam illi vrbinitatis causa, exiguo syngrapho animae potestatem; immensum pretium exorandus diaboli proxenetes, teruntij fecerat; sed stolidi iuuenes praepotentis radicis desiderio ebrii, nihil abnuere, sed pactis addi voluere, animae potestatem

testatem non se ulterius dæmoni tradere, quam dum ea radice vterentur, vbi
 libitum foret eam dæmoni abdicare, tunc se pacto solutos intelligi velle.
 Contestari hanc legem, mago digitum porrigunt, ex quo stillas aliquot ex-
 primit sanguinis, dictatque nouis discipulis formulam mancipationis, qua se
 dæmoni suo & sanguine, & chiographo obstringunt. Post hæc baccillis
 quibusdam instructos extra urbem ducit, in quadriuo conficit, humum
 circulo notat, ad caractères, & carmina comparet in medio circulo impro-
 uisus dæmon, adolescentis vultu teneræ ætatis. Horrent ad nefanda specta-
 cula nouitij scelerum, certi, quod erat, cacodæmonem iis regi, pallent, si-
 lent, mutuo contuentes, circumspiciunt at fugam, at confceleratus artifex, sui
 prælagus periculi arcanis vinculis defixerat miseros, vt nullo conatu vau-
 erint se inde eximere; animauit insuper aded, vt inserto quisque baccillo-
 rum suorum fascicula, chiographo suo, se dæmoni dederet, medium cir-
 culum semper occupanti. Quibus ita peractis diu collocutus est cum ty-
 ranno spiritu detestabilis magus, sed ignota lingua, postea illorum medijs
 digitis, rima ex qua sanguinem presserat tenui, promissam radicem nullo sen-
 su doloris infixit, cum ea in urbem se referunt; illic in ædibus sceleratissimi
 præceptoris, experimentum radicis & dare, & capere; mira vere, & fictè pa-
 trare, quæcumque illis conuento prædicta fuerant; quæuis fera admoto di-
 gito recludi, sepultus infra duos palmos ducatus argenteus exilite de terra,
 & vt ferrum magneti, admotæ manui adherere. Concha aquæ plena con-
 tactu diuidi, attolli & velut congelata sublime pendere; catena quam sibi
 data opera circum adstrinxerant, comminuta frustatim ad pedes concidere,
 hæc illi experientia, duplo quàm quæ agebant incantati, vel decem si tot
 suppetent animas pro tam beata radice datas voluissent. Inter hæc Mi-
 chael pattiam repetit, vbi pueriliter hæc ostentans, palamque factitans, re-
 ferendis præsertim seris, & scrinijs, vix furcam euasit. Furti enim grandis
 eam ob rem suspectus, reus, an insons, ægrè se laqueo subduxit; nec minus
 discrimen ab socijs adiit, qui se nactos thesauri latebras arbitrati, iuuenem
 in syluam pelliciunt, minis vrgent, & præsentem nece, ad prodendam sibi the-
 saurorum manifestariam radicem; quibus ipse quæ prima se obtulit cum
 dedisset, idcirco germanam putarunt, quod is eam tenens, nescio quid mi-
 rum, icantato digito, coram peregisset. Ita se illorum manibus, & morti eri-
 puit. Ex his oculos sensim ad sua damna aduertere, fructum agnoscere ve-
 nænata radicis, intelligere quam exitiali amentia oppignerasset animam
 æternis supplicijs, & exitio corporis plusquam probabili ad paciscendum de-
 nugis cum dæmone, denique serio cogitare de rescindendis feralibus con-
 uentis: quæ cum amico Sacerdoti viro probato aperuisset, ab eo imprimis,
 edoctus est immanitatem culpæ & periculi cui esset obnoxius, deinde plu-
 rimum confirmatus ad ferendum quiduis, & agendum, quod tyrannidis ad-
 missæ iugum excuteret. Postremo Molshemium ad Patres Societatis desti-
 natus, vt ope S. Ignatij iam iis in casibus explorata, recuperaret signa-
 tum dæmoni syngraphum, & pacta conuenta rescinderet. Domi apud nos
 egit

egit dies duodecim, in ieiunio, cilicio, aliaque simili afflictatione, & paranda tum vitæ omnis expiatione, tum fideli dæmonis eiuratione. Condito in eam rem die ducitur iuuenis in sacellum S. Ignatij, eiusque patrocinio creditus, aderant complures, inter quos Suffraganeus Argentoracensis, Rector Collegij votiuum S. Ignatio sacrum facit, Michaël fidem solemnem ex formula profiteretur, quam cum aggreditur legere, horrere mox, tremere & vocem Renuncio pronuntiaturus interstricta gula, præfocari, quoad is pœnis quem cura eius erat, lateri assidens, cruce sancta signatum, vocato Sancto Ignatij nomine sibi restituit, perucitque inuito dæmone, vt eiurationem eius absolueret; quam Rector exceptam Deo obtulit, sacroque altari imposuit. Haudquaquam tamen comparebat aut dæmon, aut sygraphum. Quare instauratis per aliquot dies spontaneis pœnis, preceationibus, contestatione, & sacro S. Ignatij; solemnem commendatione, illius præsidium, dæmonibus ineluctabile denuo iuueni rogatur. Die itaque decimo tertio anni 1613. Rector operans sacris ad Canonem venerat, cum excipitur à cunctis qui aderant stridor quidam velut præstrikti carta parietis, nihil tamen vndeuis dimissum conspicitur. Sed vidit Michaël à dextro altaris latere dæmonem, offendantem sibi suo scriptum sanguine sygraphum quod ei Herbioli dederat, deince eo proiecto vanescentem. Hoc vero postmodum peracto sacro sub altaris mappa superiore repertum est, actæque Deo, & S. Ignatio communes, & latæ ab omnibus gratiæ.

XCVI.
*Pestilentia
icti sanatur.*

Grassabatur pestilens morbus Paraquaij anno huius sæculi quinto, depascebatur inter alias honesti viri familiam numerosam, ex qua breui iam duo perierant, iacebant alij qua ægroti, qua morti proximi. Patribus è Societate illuc forte appulsis, dum ea loca Apostolicis excursionibus obeunt, lacrimabilem domus suæ statum exponit, & ab iis quidem consolationem quæ Christianum decebat accipit, sed præterea S. Ignatij iconem, vt eius familiam suo patrocinio tueretur, essetque sanis amuletum, & ægrotis salus. Magnam vir optimus sancti fiduciam suis omnibus mouet, iubet huic affectu præcipuo pro valetudine supplicent, faciunt, & quidem ex animo; redit postridie ad patres, gaudio gestiens, narrat ex quo imago domum subierat, & familiares, illius medicam implorauerant manum, omnes ad vnum valuisse etiam illos qui in extremis essent.

XCVII.
Dentium cruciatus sanatur.

Anno eodem in S. Iacobi, vrbe regni Chilenfis, moniali gingiua putris, vermes, & saniem mittebat, cum intolerabili dentium cruciatus, quem nulla sedabant, sed nec leuabant remedia. Nocte aliquando atrocius solito laborans, imaginem S. Ignatij ab vna ex religiosis sororibus accepit, quam flens, & flagitans aliquod tam sauo dolori solatium, ori piè applicuit, eoque ita dolorem absterfit, vt in miraculi argumentum dentes dentibus quateret, cum absque sensu peracerbo contingi antea mutuo ne leuiter quidem sustineret. Visa simplici feminæ res tanti, tam repentina curatio, vt suspicata sit esse fortuitam potius quam diuinam, reputans nimis alienum, vt leui tactu, imago hominis nondum inter sanctos adlecti, cruciatus momento dissipasset,

dissipasset, quos nulla pharmaca domuissent; ac enim, incauta non diu anceps hæsit, vix suspitioni attenderat, cum tormento dentium integrato, incredulitatem suam, & stoliditatem damnare didicit. Quare petitam cum lacrimis veniam & sanationem iteratam obtinuit.

Rochum Bondium Siculum Sacerdotem anno sæculi voluentis tertio **XCVIII.**
Vibonæ pleuritis opprimebat, accedentéque feбри peracuta & excreatio- *Pleuritis per-*
ne sanguinis copiosa, extra spem humani remedij iam deposuerat. Potenti- *sanata.*
iori ergo consilius medico ab S. Ignatio valetudinem petiit, eius effigie im-
pressam icunculam ori inseruit tanquam præsentem morbo medicinam, &
vero quantum sperauerat, tantumdem pia fiducia euicit, cum enim indor-
misset, post breuem somnum experrectus, feбри, sputis cruentis, abscessu,
dolore lateris caruit.

Anno 1626. fœda luporum eluuiis montibus delapsa valles aliquot Pe- **XCIX.**
demontiorum fecerat inaccessas, intérque has vallem quæ Lanzus dicitur. *Lupi Lanzus*
numero, ac rabie armati adoriebantur incautos magna strage, nec ruri gre- *pulsi.*
ges, nec homines, ab iis se satis tuebantur. Fuerat non pridem in templo
principe Menezilis positum S. Ignatio sacellum, illuc oppidani nouemdia-
lem supplicationem publicè decernunt, & sacrum solemne, ad auertendam
ferarum infestationem, magnis & frequentibus damnis furétium. Supplican-
tium agmina procedere cœperant, cum statim quod expetierant, impetra-
tum tulere, vi enim diuina Lupi turmatim abacti fugere, vitare occurrentes;
puero vel agno si forte obuij fuissent, resillire velut exterriti; duobus, solum
ad euidentiam miraculi permissum sæuire, alter pusillum in gregem inci-
dens, custode septenni puella, cum fratre annis duobus minori, omissis oui-
bus, & puella, ferox puerum occupat, sternit, rostro huc illuc versat, & agi-
tat, presso tamen semper & innocuo dente. Sed erat vicinia, S. Ignatij vs-
que aded securi, vt soror accurreret, Lupum baculo cæderet, ac nihilo
mirius, eiulanti puero infestum, auribus prenderet, amotúmque à pueri
corpore, in montem retruderet: audacior alter tugurium subiens, ex ali-
quor pueris illic hærentibus, correptum collo, quinquennem abstulit, &
in syluam refugit. Mater terram haud procul fodiens ad eiulatus, fletum-
que pueri accurrit, raptum videns, S. Ignatio ante omnia supplex aduo-
luit, post insequitur montem versus, quæ Lupus puerum tulerat, sed nul-
lis diu vestigijs assecuta, inopinatò audit inter saxa quædam compellari
se ab eo, mater! Adsum mater, & saluus: narrat deinde quo pacto foret de
repente ab Lupo dimissus aliquamdiu fixis tuente oculis, exsufflante, ac
denum in syluam se abdente: comparatis autem horæ articulis cognouit ma-
ter dimissum tunc à bellua filium cum eum S. Ignatij tutelæ crediderat.

Hisolæ, & Turtre, pagis vallis eiusdem duobus, magna strage, anima- **C.**
lium pestis sæuiebat, pari damno infelicitum rusticorum. Huic vt occurre-
rent ad S. Ignatium studia conuertunt, cuius in exterminandis Lupis experti
erant beneficentiam. Ex voto illi sacram ædem designant in monte proxi-
mo, cui Bastiæ nomen, construendam; ex veteris castri congestis illic rude-
ribus.

ribus. Nuncupato voto, cessat strages, diffatur pestilitas, ægra sanantur animalia, sacellum extruitur, quod tanta statim S. Ignatij veneratione, tanto frequentatur populorum concursu, ut ex montis altero latere noua opus fuerit ad sacellum via, præter quod eminens è montis vertice, & subiectis latè conspicuum, sua quisque ex domo multi preces illuc, cultumque mittebant. His sanctus erga se tam piè religiosèque animatis paganorum affectibus non crebra modo respondit liberalitate, in supplicum gratiam; verum illic quoque se adpectabilem præbuit. Paulæ, Thomæ Mussani coniugi filium sanarat Ignatius, cum ab hernia tam malè haberet, ut in vno chirurgi ferro remedium omne positum censeretur. Hæc recitatis quas sancto vouerat precibus, si saluum ab eo filium exorasset, ut has ei offerret ad montem oculos conuertit: illic autem sanctum editiori saxo conspicit insidentem: quæ eius altari locus fuerat designatus, erat vestium ut solet hominum de Societate, sed pulchrior atque ornator, vultus cælum spectabat, assidebat haud procul, sed paulo inferior, eodem ornatu socius, sed minus elegant. Agnouit sanctum mulier, tum interiore afflatu monita, tum voluptate animo impressa, qua se sensit illicò delibutam. Rem communicauit cum parochio Ceris (quæ curia est in confinio Mezenilis) illius suasu preces, in sancti honorem, & sacræ Hostiæ sumptionem feruentius solito frequentauit; sic enim Parochus futurum confidebat, ut promeretur secundò idem visum spectare, quo prioris fides certior constaret. Nec prudentem virum sua cogitatio fefellit. Paula, anni eiusdem, Decembris vigesimo, casu nescio quo, vehementer afflictæ, cum se suæque sancti præsidio ardentè commendasset, in sacellum oculos, montem versus reflectit; & videt secundò, eodèmq; in saxo S. Ignatium qui aspectus, mœrorem quo obruebatur puncto temporis discussit, & miris animum exaggerauit delitiis. Hæc totis circum vulgata pagis, & oppidis, magnos erga sanctum pietatis Motus exciuerit, quibus creuit in eum multis locis religio, ædificata ara, & sacella, cultus, præmissio ieiunio, dies eius anniuersarius, festa, & solemnè veneratione.

INDEX